

**Programul “Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor”
finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021**

APELUL NR. 5 „DREPTURILE OMULUI – IMPLEMENTARE LA NIVEL NAȚIONAL”

- APEL DESCHIS DE PROPUNERI DE PROIECTE -

Lansat la data de: 8 ianuarie 2021

Termen limită de depunere a proiectelor: 22 aprilie 2021

MARTIE, 2021

CUPRINS

1.	2	
2.	3	
2.1.	Contextul apelului	3
2.2.	Ariile de intervenție	4
2.2.1.	Drepturile copilului	5
2.2.2.	Drepturile omului în raport cu persoanele private de libertate	5
2.2.3.	Drepturile minorităților naționale	5
2.2.4.	Drepturile persoanelor cu dizabilități	6
2.2.5.	Dreptul la protecție împotriva abuzului și violenței de gen	7
2.3.	Obiectivele apelului	7
2.4.	Rezultate așteptate	8
2.5.	Alocarea financiară	10
2.6.	Rata grantului și cofinanțarea privată	10
2.7.	Durata proiectului și perioada de implementare	10
2.8.	Promotori de proiecte eligibili	10
2.9.	Parteneri eligibili	11
2.10.	Eligibilitatea grupurilor țintă și a beneficiarilor	14
2.11.	Activități eligibile	14
2.12.	Costuri eligibile	16
2.13.	Costuri neeligibile	17
2.14.	Durabilitatea proiectului	17
3.	21	
3.1	Verificarea formală	18
3.2	Evaluarea de conținut	21
3.3	Selecția și aprobarea proiectelor	25
3.4	Informarea aplicanților	26
3.5	Procedura de contestații	26
3.6	Contractarea proiectelor	26
3.7	Sistemul de raportare și de plată	26
4.	30	
4.1	Servicii help-desk și seminarii informative	26
4.2	Completarea dosarului	27
4.3	Transmiterea propunerii de proiect	28
5.	Lista indicativă a instituțiilor/ grupurilor de lucru ale Consiliului Europei	30
6.	Lista indicativă a convențiilor și tratatelor cu privire la drepturile omului semnate și ratificate de România	30

Preambul

Prezentul document își propune să furnizeze potențialilor aplicanți (Promotori de Proiecte - PP) informațiile necesare privind apelul deschis de propuneri de proiecte „Drepturile Omului – Implementare la nivel național”, apel lansat în data de **8 ianuarie 2021**, de **Fondul Român de Dezvoltare Socială** (FRDS), în cadrul Programului „**Dezvoltare locală, combaterea sărăciei și creșterea incluziunii romilor**” (numit în continuare Program).

Vă recomandăm ca, **înainte de a începe completarea cererii de finanțare, să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile prezentate în acest document și în Ghidul aplicantului** și că ați înțeles aspectele legate de specificul proiectelor finanțate din Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 și de modul lor de implementare¹.

1. Informații generale despre Program

Programul este finanțat prin intermediul Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021 și este implementat de FRDS (în calitate de Operator de Program - OP). Asociația Norvegiană a Autorităților Locale și Regionale (KS) este Partener de Program din partea Donatorilor, iar Consiliul Europei (CoE) este Organizație Internațională Parteneră.

Obiectivele Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021 sunt de a contribui la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la consolidarea relațiilor bilaterale dintre statele donatoare (Islanda, Liechtenstein și Norvegia) și statele beneficiare, prin finanțarea a cinci sectoare prioritare:

- 1) Inovare, cercetare, educație și competitivitate
- 2) Incluziune socială, ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și reducerea sărăciei
- 3) Mediu, energie, schimbări climatice și economia cu emisii reduse de carbon
- 4) Cultură, societatea civilă, bună guvernare și drepturi fundamentale
- 5) Justiție și afaceri interne

Programul acoperă 5 din cele 23 de arii de program vizate de Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021, respectiv:

- Aria nr. 7 Incluziunea și abilitarea romilor
- Aria nr. 8 Copii și tineri aflați în situații de risc
- Aria nr. 10 Dezvoltarea locală și reducerea sărăciei
- Aria nr. 16 Bună guvernare, instituții responsabile, transparență
- Aria nr. 17 Drepturile Omului - Implementare la nivel național

Obiectivul general al programului este de a contribui activ la întărirea coeziunii economice și sociale la nivel național și local, în România, și la întărirea relațiilor bilaterale cu statele donatoare. În acest sens, OP facilitează și încurajează stabilirea de parteneriate pentru schimb de experiență și de bune practici între entități din România și statele donatoare, Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

Programul are o valoare totală de **86.941.176 Euro** din care:

- 25.000.000 Euro finanțare prin Granturile SEE 2014-2021
- 48.900.000 Euro finanțare prin Granturile Norvegiene 2014-2021
- 13.041.176 Euro finanțare prin intermediul bugetului de stat (15% co-finanțare)

¹ O listă indicativă a documentelor care pot fi consultate este prezentată la sfârșitul acestui text de apel, precum și adresele paginilor web unde se găsesc aceste documente.

Pe parcursul implementării programului, se urmărește respectarea în cel mai înalt grad a principiilor legate de cost-eficiență, transparență și responsabilitate în gestiunea fondurilor, precum și respectarea principiilor care vizează buna guvernare, durabilitatea rezultatelor, asigurarea egalității de șanse și a celei de gen. Toate proiectele vor aplica valorile și principiile fundamentale promovate de Uniunea Europeană și Consiliul Europei (*de exemplu, respectul pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, respectarea statului de drept și a drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor aparținând minorităților etc.*). Programul se va derula cu respectarea legislației aplicabile la nivel național și al Uniunii Europene, precum și a regulilor specifice, aplicabile Mecanismelor Financiare SEE și Norvegian 2014-2021.

2. Contextul, obiectivele și ariile de intervenție ale apelului de propuneri de proiecte „Drepturile Omului – Implementare la nivel național”

2.1. Contextul apelului

Prezentul apel de propuneri de proiecte se încadrează în **aria de program nr. 17 „Drepturile Omului – Implementare la nivel național”**.

În istoria recentă, drepturile omului își au originea în Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de către Organizația Națiunilor Unite în anul 1948, document care statua, pentru prima dată, că aceste drepturi sunt subiect de cooperare internațională. Pornind de la Declarația ONU, în anul 1950, este adoptată la Roma Convenția Europeană a Drepturilor Omului, document elaborat de proaspătul înființat Consiliu al Europei, instituție care, de-a lungul anilor, se va dovedi una dintre cele mai importante în ceea ce privește promovarea valorilor democratice, statului de drept și drepturilor omului. În plus față de Declarația Universală, Convenția Europeană a Drepturilor Omului stabilea mecanisme mult mai clare de implementare și monitorizare în acest domeniu și înființa un organism internațional care va juca în anii ce vor urma un rol cheie în promovarea și protejarea acestora: Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg. Astăzi, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, a devenit un document de bază atât pentru Consiliul Europei, cât și pentru Uniunea Europeană, aceasta din urmă impunând atât statelor membre, cât și statelor candidate respectarea prevederilor acesteia². La nivelul Uniunii Europene, deși drepturile omului sunt percepute de cetățeni ca fiind ca o componentă de bază a unei societăți echitabile, există indicii care sugerează o nevoie mai mare de informare publicului general cu privire la natura, importanța și modul în care drepturile omului sunt implementate în fiecare țară³. Această tendință este mai accentuată în cazul persoanelor cu o situație materială vulnerabilă, vârstnicilor și persoanelor cu un nivel scăzut de educație formală⁴.

România a devenit membru cu drepturi depline al Consiliului Europei în 7 octombrie 1993, iar Convenția Europeană a Drepturilor Omului împreună cu toate protocoalele adiționale adoptate până atunci, a intrat în vigoare în 20 iunie 1994. În anii următori, suplimentar față de Convenție, România a adoptat voluntar și alte documente internaționale din acest domeniu, documente care vizau categorii de drepturi speciale pentru persoanele aflate în situații de vulnerabilitate, cum ar fi Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, Convenția pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote), Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități etc. Astfel, prin aceste tratate și convențiile suplimentare, se poate

² Uniunea Europeană condiționează accesarea în rândul membrilor de calitatea de membru al CoE și, implicit, de semnarea și ratificarea Convenției. Suplimentar, în momentul de față au loc consultări cu privire la aderarea formală a Uniunii Europene la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

³ 7 din 10 cetățeni UE consideră că există persoane care abuzează de drepturile omului și un procent important (33%) sunt de părere că de drepturile omului beneficiază doar cei care nu le merită, conform studiului *What Do Fundamental Rights Mean for People in the EU*, publicat de Fundamental Rights Agency în 2020, disponibil aici: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-fundamental-rights-survey-human-rights_en.pdf

⁴ Idem.

spune că, din punct de vedere legislativ, România și-a creat un sistem cuprinzător și satisfăcător de protecție și promovare a drepturilor omului.

Cu toate acestea, implementarea în România a standardelor Consiliului Europei cu privire la drepturile omului lasă de multe ori de dorit, acest lucru conducând la practici inacceptabile la diferite niveluri: de la proceduri și/ sau documente de politici publice aplicate de autorități de nivel local/ național, mai ales în ceea ce privește lucrul cu grupuri vulnerabile, până la diferite sentințe pronunțate de curți de judecată din România care sunt în contradicție flagrantă cu diverse tratate cu privire la drepturile omului semnate și ratificate.

Conform statisticilor reactualizate ale Consiliului Europei⁵, de la ratificare și până în prezent, Curtea de la Strasbourg a soluționat 1.496 de cauze împotriva României, din care în 1.329 s-a constatat că a existat încălcarea a cel puțin unui articol al Convenției. Cele mai multe cauze în care a fost condamnată România au fost legate de protecția proprietății private (482), urmată de neasigurarea dreptului la un proces echitabil (451) și tratamente inumane sau degradante (293). În 148 de cauze România a fost condamnată pentru durata excesiv de lungă a procedurilor judiciare, iar în 122 Curtea de la Strasbourg a constatat că nu a fost respectat dreptul la libertate și securitate.

La nivelul anului 2020, conform Fișei de țară a Departamentului de executare a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului⁶, România făcea obiectul supervizării Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei pe următoarele aspecte principale:

- lipsa unor măsuri de protecție împotriva relelor tratamente⁷: eșecul în a dezvolta o practică judiciară consistentă prin care să li se ofere protecție victimelor violului și abuzului sexual, inclusiv împotriva minorilor;
- lipsa unor anchete efective pe cazuri de violență a forțelor de ordine și folosirea disproporționată a forței de către polițiști;
- condiții inadecvate de detenție și supra-aglomerarea închisorilor și aresturilor;
- rele tratamente aplicate persoanelor cu dizabilități psihiatrice⁸: protecție legală, medicală și socială inadecvată pentru tineri cu probleme de sănătate mintală, deficiențe în cadrul sistemului legislativ cu privire la internarea forțată în spitalele de psihiatrie, management inadecvat al cazurilor de tulburări severe de sănătate mintală în închisori (plasarea deținuților cu probleme de sănătate mintală în penitenciare obișnuite, lipsa asistenței și tratamentului psihiatric, lipsa evaluărilor medicale de specialitate, supra-aglomerare severă);
- durata extinsă a procedurilor judiciare;
- lipsa unor măsuri de protecție împotriva violenței domestice⁹: eșecul autorităților române în a aborda problema violenței domestice și în a implementa un cadru legislativ care să le garanteze victimelor protecție.
- încălcarea libertății de expresie: condamnarea nejustificată a unui avertizor de integritate publică¹⁰
- protecția vieții private¹¹.

La nivel general, Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului – Comitetul Helsinki constata, într-un raport¹² din 2015, maniera defectuoasă de implementare a deciziilor CEDO, acest lucru datorându-se în parte și sistemului instituțional greoi și incoerent. APADOR-CH arăta că „implementarea hotărârilor CEDO în România, dar și în alte state europene se întâmplă ad-hoc,

⁵ Conform https://www.echr.coe.int/Documents/Stats_violation_1959_2019_ENG.pdf

⁶ Conform fișei de țară reactualizată: <https://rm.coe.int/168070975f>

⁷ Cazul MGC c. România

⁸ Cazul Câmpeanu c. România, dar și altele.

⁹ Cazul Bălșan c. România, dar și altele.

¹⁰ Cazul Bucur și Toma c. România

¹¹ Idem

¹² „Despre implementarea hotărârilor CEDO, ce putem învăța comparând România cu Norvegia”, APADOR-CH, 2015

într-o manieră improvizată, lipsită de transparență și care de cele mai multe ori durează foarte mult și pentru că nu există reguli prestabilite de comunicare și cooperare între actorii instituționali implicați în proces.” La momentul publicării raportului, organizația a formulat recomandări cu privire la remedierea acestor situații.

Pe lângă Curtea Europeană a Drepturilor Omului, România este parte a unor mecanisme de cooperare și monitorizare instituite de alte instituții și grupuri de lucru¹³ ale Consiliului Europei pentru toate tratatele și convențiile cu privire la drepturile omului pe care le-a semnat și ratificat. Prin intermediul acestor mecanisme de monitorizare Consiliul a formulat mai multe recomandări de îmbunătățire a implementării drepturilor omului, în special în raport cu grupuri vulnerabile. Aceste aspecte vor fi detaliate în secțiunea „Aria de intervenție”.

2.2. Ariile de intervenție

În conformitate cu prevederile Acordului pentru implementarea programului „Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creștere incluziunii romilor” (denumit în continuare Acord de Program), toate proiectele vor genera schimbări sistemice în următoarele arii de intervenție și vor combate în mod direct practicile inacceptabile:

2.2.1. Drepturile copilului

Consiliul Europei nu are un document specific problematicii drepturilor copilului, însă intervențiile și strategiile sale au la bază Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, document semnat și ratificat de către România. De asemenea, în România este în vigoare Convenția Lanzarote¹⁴ (pentru protecția copiilor împotriva exploatarei sexuale și abuzului sexual), acesta fiind primul document internațional care abordează abuzul împotriva copilului petrecut în familie. În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cazurile împotriva României care implică minori sunt legate în special de articolul 3 al Convenției, cu privire la interzicerea torturii și relelor tratamente, precum și articolul 6, dreptul la un proces echitabil. În câteva spețe relevante, Curtea de la Strasbourg a decis că România a încălcat Convenția prin faptul că nu le-a acordat protecție victimelor împotriva unor abuzuri fizice, sexuale sau emoționale, respectiv nu a sancționat corespunzător asemenea acte.

La nivel general, Curtea le-a pus în vedere statelor părți să depună eforturi pentru a proteja demnitatea copiilor și că, în practică, acest lucru presupune un cadrul legislativ eficient în protejarea copiilor împotriva violenței domestice. De asemenea, CEDO a menționat în deciziile sale faptul că modalitatea de îndeplinire a actului de justiție în care sunt implicați minori (în special în situația unor infracțiuni sexuale) că „unii dintre judecătorii din completele de la instanțele pentru minori nu ar fi avut în mod necesar o pregătire specială privind modul în care să se ocupe de cauzele cu copii”¹⁵.

2.2.2. Drepturile omului în raport cu persoanele private de libertate

Principalele aspecte care au ajuns în atenția Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la persoanele private de libertate, sunt legate de condițiile din penitenciare. Având în vedere existența unei probleme sistemice cu privire la funcționarea întregului sistem penitenciar din România, Curtea de la Strasbourg a cerut introducerea unor măsuri prin care să se reducă supra-aglomerarea închisorilor și să se introducă remedii efective pentru persoanele afectate de aceste probleme. Această decizie a fost emisă în baza articolului 3 al Convenției, cu privire la interzicerea torturii și relelor tratamente.

În urma acestei decizii, România a adoptat legea nr. 169/ 2017 privind recursul compensatoriu, ca mod de reducere a supra-aglomerării penitenciarelor. Toate cazurile ulterioare pe acest subiect care au fost înaintate la CEDO au fost considerate inadmisibile, deoarece Curtea a considerat că, prin legea sus-menționată, autoritățile române au oferit remedii efective.

¹³ O listă indicativă a instituțiilor relevante se găsește la finalul prezentului document.

¹⁴ Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatarei sexuale și a abuzului sexual: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680084822>

¹⁵ MGC contra România

În acest domeniu, România se află de asemenea sub supravegherea Comitetului pentru Prevenire a Torturii care, în ultimul său raport de țară, publicat în 2019, atrăgea atenția asupra unor multiple cazuri de abuz asupra deținuților, precum și cu privire la violența din închisorile românești.

2.2.3. Minorități naționale și alte minorități

Acest domeniu nu se află explicit în jurisdicția CEDO, însă România este unul dintre statele semnatare ale Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale¹⁶ (denumită în continuare Convenția-cadru), a Cartei Europene a Limbilor Regionale sau Minoritare¹⁷ și este parte a mecanismului de monitorizare al Comisiei Europene Împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI). Documentele menționate mai sus implică obligații pozitive din partea statului român în ceea ce privește implementarea acestora.

Mecanismul de monitorizare a aplicării Convenției-cadru este implementat de un Comitet Consultativ¹⁸, numit de către Consiliul de Miniștri al Consiliului Europei. Ultimul Aviz emis de acest organism (Avizul nr. 4, publicat în februarie 2018) arată nu doar o stagnare, ci chiar o înrăutățire a situației drepturilor minorităților naționale din România, cu un accent important pe minoritatea romă și minoritatea maghiară. Minoritatea romă rămâne vulnerabilă discursului instigator la ură și abuzurilor din partea autorităților publice, în timp ce minoritatea maghiară se confruntă cu discurs instigator la ură, încălcări ale drepturilor lingvistice și ale dreptului la liberă exprimare.

O problemă importantă a ridicată de Comitetul Consultativ și rămasă nerezolvată din ciclurile de monitorizare anterioare, este legată de legislația care vizează diferite aspecte ale protecției minorităților naționale, aceasta fiind „incoerentă, fragmentată, plină de zone gri și care este deschisă spre interpretări contradictorii care, de multe ori, trebuie rezolvate în justiție”¹⁹. Din păcate, de foarte multe ori, justiția românească nu ține cont de specificul drepturilor minorităților naționale, existând un număr important de sentințe rămase definitive, care sunt în contradicție flagrantă cu prevederile Convenției-cadru.

La un nivel general, ECRI menționează în rapoartele²⁰ sale cu privire la România și alte grupuri minoritare vulnerabile la discriminare și discurs instigator la ură, cum ar fi persoanele LGBTI, minoritățile religioase, solicitanții de azil etc.

2.2.4. Drepturile persoanelor cu dizabilități

La fel ca și în cazul drepturilor copilului, nici în acest caz Consiliul Europei nu are un instrument legislativ propriu, însă își bazează intervențiile și strategiile pe Convenția ONU cu privire la Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, care este menționată ca fiind un standard minim al Consiliului. În acest context, a fost adoptată Strategia pe Drepturile Persoanelor cu Dizabilități 2017-2023, intitulată „Drepturile omului, o realitate pentru toți”, care definește principalele măsuri necesare pentru ca implementarea Convenției Europene a Drepturilor Omului să fie relevantă și pentru persoanele cu dizabilități. Domeniile prioritare ale Strategiei sunt: egalitate și non-discriminare, sensibilizarea opiniei publice, accesibilitate, recunoaștere egală în fața legii și protecție împotriva exploatării, violenței și abuzului.

Jurisprudența CEDO care vizează drepturi ale persoanelor cu dizabilități este legată în special de articolul 3 și vizează condițiile improprii din sistemul de protecție a persoanelor cu probleme severe de sănătate mintală. Alte aspecte legate de persoanele cu dizabilități care au apărut în cauzele judecate de către CEDO împotriva României, sunt legate de accesul la tratamente psihiatrice și expertize de specialitate, lipsa unor proceduri speciale de încarcerare a persoanelor cu probleme de severe de sănătate mintală.

¹⁶ Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016800c1314>

¹⁷ Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680695175>

¹⁸ Rapoartele de țară și Avizele Consultative pot fi accesate aici: <https://www.coe.int/en/web/minorities/romania>

¹⁹ Avizul nr. 4 al Comitetului Consultativ, par. 29-30.

²⁰ <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/romania>

O cauză importantă care vizează drepturile persoanelor cu dizabilități judecată de Curtea de la Strasbourg este cauza Câmpeanu (reprezentat de Centrul de Resurse Juridice) c. România, legată de moartea survenită într-un spital de psihiatrie a unui tânăr de etnie romă care avea o dizabilitate mintală severă și era seropozitiv. În această situație, CEDO a stabilit că a existat o încălcare a articolului 2 privind dreptul la viață și a articolului 13, dreptul la un remediu efectiv. Ca urmare a acestui caz, România a fost supusă de către Consiliul Europei unor proceduri de supraveghere cu scopul de a oferi protecție juridică și asistență medicală și socială mai bune tinerilor cu dizabilități mintale²¹.

În materie de drepturi ale persoanelor cu dizabilități, Consiliul pentru Prevenirea Torturii a constatat de asemenea relele tratamente la care sunt supuși, în centrele de detenție, deținuții cu afecțiuni mintale severe. CPT a recomandat explicit României să creeze un sistem prin care deținuții cu aceste afecțiuni să aibă acces la tratamente de specialitate adecvate.

2.2.5. Dreptul la protecție împotriva abuzului și violenței de gen

Aceasta este o categorie specială de drepturi ale omului, care face obiectul Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (cunoscută sub numele de Convenția de Istanbul²²), document semnat și ratificat de către România. Aceasta stabilește standarde și măsuri clare pe care trebuie să le ia statele părți în vederea combaterii violenței de gen, de la asigurarea unui cadru legislativ coerent, până la punerea la punct a unui sistem instituțional menit să răspundă acestei nevoi. O dată cu intrarea în vigoare a acestei Convenții, România a devenit parte a mecanismului de monitorizare a implementării ei. Similar cu Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, a fost creat Grupul de experți în intervenția contra violenței împotriva violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (GREVIO), care are atribuții în monitorizarea acestei Convenții. Mecanismele de monitorizare sunt similare cu cele ale Convenției-cadru: statele părți trimit GREVIO rapoarte de țară, urmând ca acestea să fie verificate în teren de către experții de la Strasbourg. În procesul de verificare, sunt implicate atât autorități publice, cât și societatea civilă care lucrează în acest domeniu. Până în prezent, România a depus primul raport de țară, urmând ca acesta să intre în procesul de analiză.

În ceea ce privește jurisprudența CEDO cu privire la violența de gen, cele mai importante probleme sunt legate de modalitatea în care sunt judecate infracțiunile sexuale comise de adulți împotriva fetelor minore. Deși de la ratificarea Convenției Europene de către România au ajuns la CEDO doar trei cauze care privesc infracțiuni de natură sexuală cu victime minore (toate trei pierdute de statul român), în realitate asemenea cazuri sunt mult mai multe. O anchetă jurnalistică²³ publicată în noiembrie 2019 a scos la iveală faptul că, trei sferturi din cazurile de acte sexuale cu victime minore sunt judecate în instanțele românești ca acte consimțite. Aceste date au fost extrase din Hotărârea CEDO în cauza M.G.C c. România, în care se arată că, potrivit susținerilor Guvernului României, există o practică judiciară consistentă de a judeca actele sexuale dintre adulți și minori (de cele mai multe ori fete minore) ca fiind consimțite de victime. România a depus la CEDO documente care arată că, între 2008 și 2013, din 16 cazuri judecate în instanțele românești, în 12 s-au dat asemenea decizii, menționând explicit că este vorba de o practică judiciară obișnuită.

În alte cazuri legate de violență domestică, judecătorii CEDO au constatat că România nu a acordat suficientă asistență și protecție victimelor, în ciuda reclamațiilor repetate depuse de acestea²⁴.

²¹ Conform: <https://rm.coe.int/168070975f>

²² Convenția de la Istanbul: <https://rm.coe.int/168046253e>

²³ Dreptate strâmbă: 3 din 4 cazuri de acte sexuale cu victime copii sunt judecate în instanțele românești ca fapte consimțite, Dela0.ro, 19 noiembrie 2019 (<https://beta.dela0.ro/acte-sexuale-victime-copii-judecate-fapte-consimtite/>)

²⁴ DMD contra România

2.3. Obiectivele apelului

Obiectivul general al prezentului apel este de a îmbunătăți **implementarea/ executarea deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg**, precum și a altor **recomandări de țară** emise de alte **organisme/ instituții ale Consiliului European**.

Acest apel va sprijini punerea în aplicare **la nivel național** a Convenției europene a drepturilor omului și a altor tratate și convenții privind drepturile omului. Prin urmare, proiectele finanțate își vor propune să aibă impact la nivel național și/ sau vor propune măsuri replicabile la nivel național și vor genera modificări fundamentale pentru a asigura aplicarea și implementarea efectivă a standardelor Consiliului European privind drepturile omului. Măsurile/ modelele pilotate la nivel local, vor avea o componentă de replicare care trebuie să includă cel puțin acțiuni precum: acorduri de parteneriat încheiate cu cel puțin o structură similară care validează măsura/ modelul și se angajează să o implementeze în continuare.

Astfel, toate măsurile și acțiunile propuse în proiecte vor **avea în vedere cel puțin unul din obiectivele specifice menționate mai jos**:

- o mai bună implementare/ executare la nivel național **a deciziilor formulate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg**;
- o mai bună implementare **a recomandărilor de țară** formulate de **alte instituții și grupuri de lucru ale Consiliului European**, în ariile de intervenție ale prezentului apel, detaliate la secțiunea 2.2. Ariile de intervenție;

Obiectivele menționate mai sus pot fi atinse prin următoarele mijloace (lista nu este exhaustivă):

- Creșterea capacității a instituțiilor naționale de a promova hotărârile CEDO și alte recomandări de țară specifice;
- dezvoltarea și promovarea la nivel regional/ multi-regional/ național a mecanismelor de protecție a drepturilor persoanelor vulnerabile;
- promovarea programelor de **profesionalizare a judecătorilor, avocaților și procurorilor** în ceea ce privește implementarea documentelor internaționale cu privire la drepturile omului semnate și ratificate de România;
- **implementarea/ pilotarea** strategiilor naționale/ planurilor de acțiune/ politicilor publice în vederea implementării documentelor internaționale cu privire la drepturile omului în ariile de intervenție ale prezentului apel;
- **combaterea tuturor formelor de discriminare**, prin programe de educație în domeniul drepturilor omului, campanii naționale de informare - educare care utilizează canale de comunicare moderne etc.;
- promovarea **dialogului interetnic** prin antrenarea specialiștilor care lucrează în domeniul antidiscriminare și a celor care lucrează în **domeniul drepturilor minorităților naționale** și asigurarea faptului că abilitățile nou câștigate în timpul implementării proiectului sunt puse în practică;
- promovarea **dialogului și parteneriatului** între **instituțiile publice și societatea civilă** pe subiectul drepturilor omului și promovarea bunelor practici, prin procese participative și consultative.
- crearea unor mecanisme eficiente de comunicare între diferiți actori instituționali cu responsabilități în procesul de implementare a deciziilor și recomandărilor de țară pe subiectului drepturilor omului;
- **creșterea cooperării** între România și Statele Donatoare în domeniul promovării **drepturilor omului și a bunelor practici** în vederea îmbunătățirii implementării **Convenției Europene a Drepturilor Omului** și a altor **documente internaționale relevante** prin dezvoltarea de activități bilaterale.

2.4. Rezultate așteptate

Se așteaptă ca proiectele finanțate în cadrul apelului „Drepturile omului – implementare nivel național” să contribuie la realizarea următoarelor rezultate:

Număr	Rezultate așteptate ale programului	Indicator	Unitate de măsură	Sursă de verificare	Valoare țintă la nivel de program	Valoare țintă la nivel de apel
Outcome 6	Creșterea implementării deciziilor formulate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și a recomandărilor de țară cu privire la drepturile omului, emise de alte instituții ale Consiliului European	IP45 Număr de hotărâri și de documente de jurisprudență emise de CEDO și de recomandări specifice de țară emise de alte organisme ale Consiliului European, cu privire la drepturile copilului , puse în aplicare în cadrul Programului, la nivel național	Număr	Înregistrări PP	1	1
		IP46 Număr de hotărâri și de documente de jurisprudență emise de CEDO și de recomandări specifice de țară emise de alte organisme ale Consiliului European, cu privire la drepturile deținuților , puse în aplicare în cadrul Programului, la nivel național	Număr	Înregistrări PP	1	1
		IP47 Număr de hotărâri și de documente de jurisprudență emise de CEDO și de recomandări specifice de țară emise de alte organisme ale Consiliului European, cu privire la drepturile minorităților , puse în aplicare în cadrul Programului, la nivel național	Număr	Înregistrări PP	1	1
		IP48 Număr de hotărâri și de documente de jurisprudență emise de CEDO și de recomandări specifice de țară emise de alte organisme ale Consiliului European, cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități , puse în aplicare în cadrul Programului, la nivel național	Număr	Înregistrări PP	3	3

		IP49 Număr de hotărâri și de documente de jurisprudență emise de CEDO și de recomandări specifice de țară emise de alte organisme ale Consiliului Europei, cu privire la drepturile femeilor , puse în aplicare în cadrul Programului, la nivel național	Număr	Înregistrări PP	1	1
Output 6.1.	Mecanisme de protecție a drepturilor persoanelor vulnerabile puse în aplicare	IP50 Număr de mecanisme de protecție a drepturilor persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile ²⁵ .	Număr	Înregistrări PP	3	3
Output 6.2.	Măsuri pentru combaterea discriminării și/ sau pentru promovarea drepturilor omului pilotate la nivel național	IP51 Număr de experți care lucrează cu grupurile vulnerabile instruiți (dezagregat în funcție de gen și apartenența la etnia romă)		Lista participanților la traininguri	400	400
		IP52 Număr de persoane din grupurile vulnerabile care au beneficiat de pe urma măsurilor anti-discriminare sau a măsurilor pilot pe drepturile omului (dezagregat în funcție de gen și apartenența la etnia romă)		Înregistrări PP	600	600
		IP53 Număr de măsuri pentru combaterea discriminării pilotate		Înregistrări PP	3	3
Outcome activități bilaterale ²⁶	Creșterea colaborării între entitățile din Statul Beneficiar și cele din Statele Donatoare implicate în program	IP54 Nivelul de satisfacție privind parteneriatul (<i>date raportate dezagregat, în funcție de apartenența la Statul Beneficiar sau Statul Donator</i>)	Scală 1-7	Rezultate culese de reprezentanții OMF prin studii/ sondaje de opinie	≥ 4.5, și o creștere față de valoarea inițială	
		IP55 Nivelul de încredere între entitățile care cooperează în Statul Beneficiar și Statele Donatoare (<i>date raportate dezagregat, în funcție de apartenența la Statul Beneficiar sau Statul Donator</i>)	Scală 1-7	Rezultate culese de reprezentanții OMF prin studii/ sondaje de opinie	≥ 4.5, creștere față de valoarea de bază	-

²⁵ Mecanismele includ structuri publice/ entități, rețele, seturi de proceduri

²⁶ Aplicabil în cazul în care PP are ca partener de proiect o entitate din țările donatoare.

		IP56 Număr de scrisori de intenție privind o viitoare colaborare	Număr	Date PP	25	-
		IP57 Procentul entităților care cooperează, care aplică cunoștințele dobândite în cadrul parteneriatului bilateral (<i>date raportate dezagregat, în funcție de apartenența la Statul Beneficiar sau Statul Donator</i>)	Procent	Rezultate culese de reprezentanții OMF prin studii/sondaje de opinie	60%	-
Output 1 activități bilaterale	Schimburi ²⁷ între entitățile din Statul Beneficiar și entități din Statele Donatoare sprijinite	IP58 Număr de participanți ²⁸ la schimburi din Statul Beneficiar (<i>date raportate dezagregat, în funcție de apartenența la gen și la Statul Donator</i>)	Număr	Lista de participanți	250	-
Output 2 activități bilaterale	Schimburi profesionale cu reprezentanți ai entităților relevante din România și din Statele Donatoare sprijinite	IP59 Număr de participanți la schimburi din Statele Donatoare (<i>date raportate dezagregat, în funcție de apartenența la gen și la Statul Donator</i>)	Număr	Lista de participanți	30	-

Deși un anumit proiect NU trebuie să contribuie neapărat la toți indicatorii de program menționați mai sus, contribuția acestuia la realizarea rezultatelor și a indicatorilor programului va fi evaluată în etapa de evaluare de conținut, așa cum este detaliat în secțiunea relevantă a prezentului apel.

PP va avea în vedere faptul că proiectul trebuie să aibă un raport satisfăcător între rezultatele preconizate și costurile estimate, acest raport luându-se în calcul la evaluarea proiectului, în cadrul criteriului Eficiență economică și sustenabilitate. În acest sens, contribuția proiectului la atingerea rezultatelor așteptate trebuie să fie proporțională cu suma solicitată.

2.5. Alocarea financiară

În total, suma alocată acestui apel este de **8.868.529 Euro**, provenită din Granturile SEE 2014-2021 (85%) și cofinanțare publică (15%).

Valoarea minimă a sumei care poate fi solicitată pentru implementarea unui proiect este de **500.000 Euro**, iar cea maximă este de **2.500.000 Euro**.

2.6. Rata grantului și cofinanțarea privată

În cazul în care PP este o entitate publică, rata grantului va fi obligatoriu de 100% din cheltuielile eligibile ale proiectului, aceasta aplicându-se tuturor partenerilor proiectului. Dacă PP este entitate publică, va putea alocă voluntar și alte fonduri suplimentare pentru implementarea proiectului decât cele prevăzute prin Grant. Aceste fonduri nu vor fi menționate în bugetul

²⁷ A se vedea prevederile Ghidului OMF "Indicatori de bază 2014-2021" privind programele/activitățile considerate "schimburi". <https://eeagrants.org/resources/eea-and-norway-grants-2014-2021-core-indicator-guidance>

²⁸ Un angajat al unei entități din Statul Beneficiar care a participat la programe/ activități de schimb de experiență între Statul Beneficiar și Statul Donator. Participanții trebuie să parcurgă întreg programul/ întreaga activitate.

acestui, FRDS nu va fi responsabil de monitorizarea modului în care sunt cheltuite, iar buna implementare a proiectului nu trebuie să fie condiționată de disponibilitatea altor fonduri decât a celor prevăzute prin Grant.

În cazul în care PP este o organizație neguvernamentală (ONG), prevederile articolului 6.4.3 al Regulamentului se suspendă conform articolului 14.5 al Regulamentului astfel încât rata grantului poate fi până la 100% din totalul costurilor eligibile ale proiectului. Deși cofinanțarea nu este obligatorie, aceasta poate fi adusă, în numerar și/ sau în natură, sub formă de muncă voluntară, fiind considerată o contribuție valoroasă la sustenabilitatea proiectului, în cazul în care este oferită.

Conform art. 1.6.1 (n) din Regulamentul aplicabil, o organizație neguvernamentală este o entitate juridică, voluntară, non-profit, cu scop necomercial, independentă de administrația locală, regională și centrală, entități publice, partide politice și organizații comerciale. Instituțiile religioase și partidele politice nu sunt considerate ONG-uri.

Proiectele finanțate prin acest apel nu vor putea, sub nicio formă, să includă activități asimilabile ajutorului de stat și de minimis.

2.7. Durata proiectului și perioada de implementare

În stabilirea duratei proiectului, PP va ține cont de limitele stabilite în cadrul programului (*durata estimată a unui proiect, data maximă de finalizare a implementării proiectelor*), de aplicarea procedurilor de achiziții, de specificul sistemului de raportare și plată, dar și de aspectele individuale ale proiectului (*tipuri de activități, tipuri și nivel de costuri estimate etc.*).

Data maximă recomandată pentru finalizarea implementării proiectelor finanțate din program este 30 noiembrie 2023, iar durata recomandată a unui proiect este cuprinsă între 12 luni și 24 de luni.

2.8. Promotori de proiecte eligibili

În concordanță cu prevederile capitolului 2 – Eligibilitate, a Anexei II – Manual operațional, Aria de program 17, a Acordului de Program, în cadrul acestui apel de proiecte promotorii de proiecte eligibili sunt persoane juridice legal constituite în România, potrivit legislației românești aplicabile, respectiv:

- 1. Entități publice centrale cu responsabilități în domeniul drepturilor omului** (*de ex. autorități publice centrale, ministere, autorități de stat aflate sub control parlamentar, inclusiv agenții, structuri/ universități naționale, alte organisme aflate în subordinea/ coordonarea organismelor publice centrale etc.*);
- 2. Organizații neguvernamentale²⁹ (ONG)** active și cu experiență dovedită în domeniul drepturilor omului.

Eligibilitatea PP (persoană juridică, tipul de organizație, statut etc.) va fi demonstrată cu documente legale la depunerea proiectului.

PP eligibili pot depune în această calitate maxim două cereri de finanțare în cadrul acestui apel de proiecte, (cu condiția să nu fi beneficiat de alte finanțări în cadrul acestui program). Acest criteriu reprezintă un criteriu de eligibilitate; în cazul în care proiectul nu îndeplinește acest criteriu, va face obiectul unei clarificări suplimentare în cadrul etapei de verificare formală, când i se va solicita PP să aleagă care dintre proiectele depuse este/ sunt păstrat(e) și care este/ sunt retras(e).

La determinarea numărului de cereri de finanțare care vor fi depuse, PP trebuie să ia în considerare că, la nivelul întregului program, un anumit PP poate primi finanțare, în această

²⁹ În accepțiunea prezentului apel, un ONG este o entitate înregistrată fiscal în România, care îndeplinește condițiile din definiția menționată anterior la subcapitolul 2.6.

calitate, pentru maxim două proiecte³⁰ indiferent de apelul sau de schema de grant la care au fost depuse. Acesta constituie criteriu de eligibilitate. Dacă la momentul depunerii proiectelor în cadrul prezentului apel, PP a primit deja finanțare, în această calitate, pentru 2 proiecte, propunerile de proiect permise la acest apel vor fi automat excluse.

Persoanele juridice aflate în una din următoarele situații nu au dreptul să primească un grant:

- *sunt în faliment, sunt intrate în administrarea unei autorități judiciare sau în curs de lichidare, și-au suspendat activitățile, sunt subiect al procedurilor vizând aceste aspecte sau sunt într-o situație similară ca urmare a aplicării unei proceduri similare prevăzute de legislația sau reglementările naționale în vigoare sau regulamente;*
- *sunt vinovate de grave erori profesionale dovedite prin orice mijloace pe care OP le poate justifica;*
- *nu și-au îndeplinit obligații referitoare la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale din țara în care sunt înregistrați;*
- *au făcut obiectul unei hotărâri definitive res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără să existe dovezi că s-au luat în ultimii ani măsuri de corecție în aceste sens;*
- *au fost declarate a fi într-o situație gravă de nerespectare a obligațiilor contractuale privind procedurile de achiziție sau procedurile de acordare a finanțărilor;*
- *sunt subiect al unui conflict de interese cu organizații sau persoane direct sau indirect implicate în procedura de acordare a finanțărilor nerambursabile, indiferent de momentul la care OP constată acest lucru;*
- *sunt vinovate de distorsionări grave în procesul de transmitere a informațiilor solicitate de OP sau nu reușesc să furnizeze informații solicitate de acesta, indiferent de momentul la care survine această situație.*

În cazul în care PP nu îndeplinește acest criteriu, propunerea de proiect va fi respinsă în etapa de verificare formală.

2.9. Parteneri eligibili

În cadrul acestui apel de proiecte, **parteneriatul între entități publice și organizații neguvernamentale este obligatoriu** și constituie criteriu de eligibilitate. În cazul în care proiectul nu îndeplinește acest criteriu, va fi exclus în etapa de verificare formală.

Programul își propune să sprijine inițiativele de consolidare a cooperării la diferite niveluri între entitățile publice, entități publice și societatea civilă și între entitățile din România și din Statele Donatoare. Ca urmare, sunt încurajate parteneriatele cu entități din România și/ sau Statele Donatoare și, în funcție de valoarea adăugată a parteneriatului, proiectele vor fi punctate suplimentar în Grila de evaluare.

Partenerii (din România și/ sau Statele Donatoare) se vor implica activ și vor contribui efectiv la implementarea proiectului, împărțind același obiectiv cu PP. În acest sens, este necesar ca partenerii să aibă capacitatea de a acționa în domeniul proiectului, potrivit rolului asumat și în conformitate cu responsabilitățile legale sau statutul lor.

În concordanță cu prevederile capitolului 2 – Eligibilitate, a Anexei II – Manual operațional, Aria de program 17, a Acordului de Program, în cadrul acestui apel de proiecte sunt eligibile ca parteneri entități cu personalitate juridică, publice sau private, după cum urmează:

³⁰ Proiectele depuse în cadrul schemei de granturi mici "Acces la finanțare", indiferent de data de lansare a acestora, a Programului nu sunt luate în considerare la acest calcul.

- 1) din România: entități publice (centrale și locale, de exemplu, *autorități publice la nivel local, inclusiv agenții, structuri/ alte organisme aflate în subordinea/ coordonarea altor organisme publice centrale cu atribuții în domeniul proiectului precum și acestea, instituții de învățământ, universități etc.*) organizații neguvernamentale, așa cum au fost definite anterior la subcapitolul 2.6, organizații interguvernamentale sau instituții/ agenții ale acestora, înregistrate fiscal în România;
- 2) din Statele Donatoare: orice entitate publică sau privată, cu caracter comercial sau necomercial, precum și organizații neguvernamentale înființate ca persoane juridice în Statele Donatoare.

Eligibilitatea partenerilor (persoana juridică, tipul organizației, statut etc.) va fi demonstrată cu documente legale la depunerea proiectului.

În cazul partenerilor din România, aceeași entitate poate fi partener de proiect în maxim trei proiecte depuse în cadrul prezentului apel (în cazul în care a depus un proiect sau două în calitate de PP, mai poate acționa ca partener doar în două sau într-un singur alt proiect, după caz). Acesta reprezintă criteriu de eligibilitate, respectarea acestuia fiind obligatorie. Dacă în timpul verificării formale se constată că acest criteriu de mai sus nu este îndeplinit, partenerului de proiect i se va solicita să aleagă care proiect/ proiecte va/ vor rămâne în competiție și care sunt retrase, cu toate consecințele asupra etapei de evaluare de conținut.

În momentul deciziei cu privire la proiectele participante, aplicanții trebuie să aibă în vedere și regula conform căreia, la nivelul întregului program, o entitate poate primi finanțare (fie ca PP, fie ca partener) pentru maxim trei proiecte, depuse în cadrul diverselor scheme de finanțare³¹ (în aceste cazuri, acesta trebuie să dovedească faptul că are capacitatea necesară pentru a implementa activitățile asumate cu resursele financiare, materiale și umane pe care le are la dispoziție și care sunt ușor de identificat în respectivele proiecte).

Persoanele juridice aflate în una din următoarele situații nu au dreptul să dețină calitatea de parteneri în proiect:

- *sunt în faliment, sunt intrate în administrarea unei autorități judiciare sau în curs de lichidare, și-au suspendat activitățile, sunt subiect al procedurilor vizând aceste aspecte sau sunt într-o situație similară ca urmare a aplicării unei proceduri similare prevăzute de legislația sau reglementările naționale în vigoare sau regulamente;*
- *sunt vinovate de grave erori profesionale dovedite prin orice mijloace pe care OP le poate justifica;*
- *nu și-au îndeplinit obligații referitoare la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale din țara în care sunt înregistrați;*
- *au făcut obiectul unei hotărâri definitive res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără să existe dovezi că s-au luat în ultimii ani măsuri de corecție în aceste sens;*
- *au fost declarate a fi într-o situație gravă de nerespectare a obligațiilor contractuale privind procedurile de achiziție sau procedurile de acordare a finanțărilor;*
- *sunt subiect al unui conflict de interese cu organizații sau persoane direct sau indirect implicate în procedura de acordare a finanțărilor nerambursabile, indiferent de momentul la care OP constată acest lucru;*
- *sunt vinovate de distorsionări grave în procesul de transmitere a informațiilor solicitate de OP sau nu reușesc să furnizeze informații solicitate de acesta, indiferent de momentul la care survine această situație.*

³¹ Proiectele depuse în cadrul Schemei de granturi mici „Acces la finanțare” nu vor fi luate în considerare

Selecția partenerilor

Crearea relației dintre PP și partenerii de proiect și derularea parteneriatului va respecta legislația națională aplicabilă și a UE privind achizițiile publice, articolul 8.15 din Regulamente, precum și prevederile cap. V, art. 14 din OUG nr. 34/2017 aplicabil entităților publice din România.

Articolul 14 din OUG nr. 34/2017 prevede ca entitățile publice din România, care acționează ca PP, să aplice o procedură transparentă și nediscriminatorie de selecție a partenerului atunci când selectează o organizație neguvernamentală din România în calitate de partener de proiect. Metodologia de selecție trebuie elaborată de PP și aprobată de reprezentantul legal al PP. PP este în întregime responsabil de procesul de selecție a partenerului și va trebui să declare OP, în scris, faptul că a respectat prevederile legale aplicabile. Informațiile legate de documentele care trebuie transmise de PP în faza de contractare prin care se dovedește respectarea acestei cerințe vor furnizate în Ghidul aplicantului.

Acordul de parteneriat

PP va semna un *Acord de parteneriat* cu partenerii de proiect (modelul recomandat este furnizat în Ghidul aplicantului). Acordul de parteneriat trebuie să stabilească în mod clar rolurile și responsabilitățile părților, aranjamentele financiare între parteneri etc. (vezi art. 7.7 din Regulament). Acordul de parteneriat va fi depus în draft, ca anexă la cererea de finanțare, urmând ca acesta să fie definitivat și semnat de parteneri înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului. În cazul în care, din motive obiective, PP nu poate semna un singur acord de parteneriat cu toți partenerii, se pot încheia acorduri distincte cu respectivii parteneri. În aceste situații, PP este responsabil pentru aducerea la cunoștința tuturor partenerilor a detaliilor legate de implementarea proiectului și de ceilalți parteneri (ex., identitatea acestora, rolul, atribuțiile și bugetul alocat fiecăruia etc.).

În plus față de acordul de parteneriat, pentru partenerii din Statele Donatoare, este necesară și o scrisoare de intenție (vezi modelul recomandat furnizat în Ghidul aplicantului).

Atât acordul(urile) de parteneriat (cu toți partenerii proiectului) cât și scrisoarea de intenție (în cazul partenerului din Statele Donatoare) sunt obligatorii la depunerea proiectului și constituie criteriu de eligibilitate. Nedepunerea acestor documente va duce la respingerea proiectului.

Acordul de colaborare

În cazul în care în proiect vor fi implicate și alte entități, care nu au statut de parteneri și nu au alocat un buget din grantul proiectului, dar sprijină derularea proiectului și vor fi implicați în implementare (spre exemplu, autorități ale administrației publice locale sau centrale, servicii publice deconcentrate, școli, entități din alte state beneficiare etc.), OP recomandă încheierea unui *Acord de colaborare*, fie înainte de depunerea aplicației (pentru a fi anexat cererii de finanțare), fie pe parcursul derulării proiectului, după identificarea acestora.

În cazul în care proiectul include activități de formare și / sau schimb de experiență în colaborare cu entități din alte state beneficiare, PP și / sau partenerii sunt sfătuiți să semneze un acord de colaborare cu organizația cooperantă și să îl prezinte ca parte a cererii de proiect. În cazul în care această cerință nu este îndeplinită, aceasta va face obiectul unor clarificări în etapa de evaluare de birou.

Fonduri pentru relații bilaterale

În perioada de pregătire a propunerilor de proiect, OP poate oferi fonduri pentru organizarea de activități bilaterale cu scopul facilitării unor relații de parteneriat între entități din Statele Donatoare și entitățile din România eligibile în cadrul apelului, respectiv al pregătirii și/ sau încheierii unui acord de parteneriat de proiect și elaborării efective, în comun, a cererii de finanțare/ proiectului. Pentru aceste finanțări, pot aplica atât parteneri din România, cât și parteneri din Statele Donatoare. Activitățile bilaterale pot fi organizate în Statele Donatoare sau în România. Suma maximă ce poate fi solicitată este de 5.000 de Euro. Mai multe detalii privind modul de accesare a acestor fonduri se găsesc pe site-ul Programului, la adresa: <https://dezvoltare-locala.frds.ro/>.

2.10. Eligibilitatea grupurilor țintă și a beneficiarilor

Grupurile țintă vizate de apel sunt formate din persoane care lucrează în domeniul drepturilor omului sau persoane care fac parte din cel puțin un grup vulnerabil menționat ca atare în secțiunea 2.2 Ariile de intervenție ale prezentului apel.

Ca urmare, **grupuri țintă principale** sunt:

- Angajați ai instituțiilor publice și ai organizațiilor non-guvernamentale, în special angajați care lucrează cu grupurile vulnerabile;
- Magistrați (judecători, procurori etc.);
- Avocați;
- Alți profesioniști care lucrează cu grupuri vulnerabile (de exemplu psihologi, psihiatri etc.)
- Angajați ai instituțiilor de ordine publică (polițiști, jandarmi, polițiști locali, polițiști de proximitate, personal din centrele de detenție etc);

Pe lângă grupurile țintă principale, pot beneficia de activitățile proiectului și următoarele **grupuri țintă secundare**:

- Elevi și studenți;
- Cadre didactice, inclusiv manageri de instituții de învățământ;
- Publicul general;
- Alte categorii de persoane care pot contribui la creșterea impactului proiectului (angajatori, persoane care lucrează în domeniul comunicării, persoane cu notorietate publică etc.)

Toate proiectele vor propune activități care, în cele din urmă, vor aduce beneficii pentru următoarele **grupuri țintă finale**, așa cum sunt acestea menționate în secțiunea 2.2. a prezentului apel:

- copii
- persoane private de libertate
- persoane cu dizabilități
- persoane aparținând minorităților naționale, inclusiv minorității rome
- femei
- alte grupuri vulnerabile menționate în documentele Consiliului Europei, cum ar fi persoanele LGBTI, minoritățile religioase etc.

2.11. Activități eligibile

Exemple orientative de activități eligibile³²:

- Crearea de rețele/ grupuri de lucru/ grupuri de experți din rândul instituțiilor publice și a societății civile în vederea dezvoltării unor documente de politici publice/ îmbunătățirea legislației/ planuri de acțiune în domeniul drepturilor speciale, cum ar fi: promovarea drepturilor copilului, asigurarea unui sistem de justiție în interesul copilului ("child-friendly justice") combaterea violenței de gen, promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități etc.;
- Crearea unor rețele/ grupuri de lucru/ grupuri de experți interdisciplinare în vederea dezvoltării unor planuri de acțiune în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv în vederea promovării unui mediu accesibil pentru toți prin implementarea prevederilor recomandărilor³³ Consiliului Europei cu privire la asigurarea participării depline pentru toți cetățenii;

³² Lista nu este exhaustivă.

³³ V. Recomandarea CM/Rec(2009)8 a Comitetului de Miniștri al CoE pentru statele membre în vederea asigurării participării depline prin implementarea conceptului de Design Universal

- Pilotarea măsurilor incluse în politicile publice/ planurile de acțiune realizate în cadrul proiectului sau independent de acesta, în domeniul de interes al apelului, inclusiv investiții (de exemplu, în accesibilizarea infrastructurii)/ în echipamente/ servicii necesare acestor activități;
- Activități de formare în domeniul drepturilor omului pentru grupurile țintă ale proiectului (experți care lucrează cu grupuri vulnerabile, magistrați, avocați, polițiști, jandarmi, personal al centrelor de detenție etc);
- Dezvoltarea de programe de formare continuă pe subiectul drepturilor omului pentru categoriile profesionale relevante;
- Activități de creare a unor mecanisme de acțiune imediată în vederea implementării recomandărilor formulate de organisme ale Consiliului Europei în rapoartele cu privire la România
- Crearea unor mecanisme transparente de informare a publicului cu privire la recomandările emise de CEDO și alte instituții ale Consiliului Europei, respectiv cu privire la rapoartele de țară în domeniul drepturilor omului;
- Campanii de comunicare cu privire la drepturile omului pentru publicul larg;
- Organizarea de conferințe/ mese rotunde pe tematică specifică;
- Asistență juridică pentru victimele încălcării drepturilor omului, inclusiv în vederea reprezentării la Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg;
- Dezvoltarea unor noi programe de educație interculturală și bune practici în promovarea drepturilor minorităților naționale;
- Formare/ schimburi de experiență în organizațiile provenind din statele donatoare și/ sau alte state beneficiare ale programului și entitățile din România în domeniul drepturilor omului;
- Crearea unor mecanisme de consultare cu reprezentanții grupurilor vulnerabile menționate ca atare în prezentul apel (vezi secțiunea Ariei de intervenție) în vederea armonizării legislației naționale cu documentele internaționale semnate și ratificate de România;
- Studii privind impactul legislației naționale și/ sau a practicilor judiciare interne asupra implementării Convenției Europene a Drepturilor Omului, respectiv a altor convenții și tratate cu privire la drepturile omului semnate și ratificate de România.
- Studii/ cercetări cu privire la situația drepturilor omului în România, în special în domenii puțin explorate până acum (cum ar fi jurisprudența în domeniul violenței de gen sau a violenței împotriva copiilor, în domeniul drepturilor minorităților naționale etc.)
- Dezvoltarea unor proceduri transparente pentru entitățile publice care au atribuții în punerea în aplicare a recomandărilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv a recomandărilor emise de alte instituții ale Consiliului Europei în domeniul ariilor tematice menționate în prezentul apel.
- Activități de creștere a capacității instituționale destinate instituțiilor care au responsabilități în domeniul drepturilor omului: instruirea resurselor umane, îmbunătățirea procedurilor de lucru, a fluxului informațional și adaptarea modului în care instituțiile respective interacționează cu membrii grupurilor țintă finale ale apelului etc.

Detalii generale cu privire la activitățile eligibile

În activitățile și metodologiile de lucru, proiectele vor fructifica potențialele sinergii cu alte programe finanțate prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021, în particular cu programul „Justiție” (Operator de Program – Ministerul Justiției) și cu Programul „Active Citizens Fund”

(Administrator de Fond – Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile), fără a se limita la aceste programe.

În vederea evitării suprapunerii cu alte inițiative similare și a dublei finanțări, nu sunt eligibile în cadrul prezentului apel de proiecte activități care au fost deja derulate sau urmează să fie derulate prin alte proiecte (finanțate prin fonduri structurale sau alte fonduri naționale nerambursabile, Granturile SEE și Norvegiene etc.) în curs de implementare sau de contractare la momentul depunerii cererii de finanțare sau la momentul contractării³⁴ proiectului în eventualitatea în care acesta va fi finanțat.

Mai mult decât atât, în vederea evitării dublei finanțări, nu sunt eligibile în cadrul prezentului Apel de proiecte activități care constituie obligație de asigurare de către PP/ parteneri a sustenabilității proiectelor anterior finanțate prin programul RO10 „Copii și tineri în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale”, finanțat din Granturile SEE 2009-2014.

Această condiție va fi confirmată de PP la momentul depunerii cererii de finanțare în cadrul acestui apel prin semnarea unei Declarații specifice, dar și la momentul contractării, când PP va trebui să actualizeze Declarația. Neîndeplinirea acestui criteriu de eligibilitate va duce la renunțarea la semnarea contractului.

2.12. Costuri eligibile

Ca o regulă generală de implementare, costurile sunt eligibile dacă au fost efectuate în perioada cuprinsă între data începerii proiectului (data semnării contractului de finanțare a proiectului sau altă dată menționată în contract) până la data finală menționată în contract, în conformitate cu toate amendamentele și actele adiționale la contract, dacă este cazul, dar nu mai târziu de 30 noiembrie 2023 sau altă dată stabilită de OP. La încheierea unui proiect, toate activitățile vor fi încheiate, iar cheltuielile angajate. Alte informații privind eligibilitatea generală a costurilor pot fi regăsite în Regulament de Implementare a Mecanismului Financiar SEE 2014-2021 (capitolul 8) și în Ghidul aplicantului.

Aceleași reguli privind eligibilitatea costurilor se aplică atât în cazul PP, cât și în cazul partenerului. Toate costurile neeligibile vor fi suportate de către PP și/ sau partenerii acestuia, după caz.

Bugetul proiectului va fi exprimat în LEI și EURO (folosindu-se rata cursului de schimb INFOREURO pentru luna ianuarie 2021, 1 Euro=4,8681 Lei) și va cuprinde exclusiv costuri eligibile (costuri directe, costuri indirecte și costuri neprevăzute), în conformitate cu formularul de buget.

Respectarea limitelor bugetare pentru grantul solicitat pentru proiect (minim 500.000 de Euro, maxim 2.500.000 de Euro) reprezintă un criteriu de eligibilitate. Nerespectarea acestuia va duce automat la respingerea proiectului.

Se recomandă includerea în bugetul proiectului a unor costuri proporționale, necesare și corecte în raport cu obiectivele, activitățile și rezultatele planificate ale acestuia. În acest sens, pentru a susține bugetul propus al proiectului, PP va prezenta obligatoriu o justificare a costurilor estimate (necesită detalieri pe tipuri de costuri, prețuri unitare etc.). Modul în care a fost întocmit bugetul va face obiectul evaluării proiectului și, în situația în care va considera necesar, evaluatorii vor putea solicita informații suplimentare și face propuneri de revizuire a bugetului, respectiv vor depuncta proiectul pentru propunerea unui buget inadecvat și/ sau care propune costuri disproporționate.

Principalele categorii de costuri eligibile sunt:

Costuri directe

- Costuri cu personalul alocat proiectului, inclusiv salariile și cheltuielile cu asigurările sociale și alte costuri statutare incluse în remunerație, cu condiția ca aceasta să corespundă politicii uzuale a PP și partenerului de proiect cu privire la remunerații;

³⁴ Data estimată a contractării este mijlocul celui de-al doilea semestru al anului 2021.

Costurile cu salariile personalului din administrațiile naționale sunt eligibile în măsura în care acestea sunt legate de costul activităților pe care autoritatea publică relevantă nu le-ar fi suportat dacă proiectul respectiv nu ar fi fost executat;

- Cheltuieli cu transportul și indemnizația de deplasare pentru personalul care participă la proiect; Ținând cont de principiul proporționalității, costurile de deplasare, inclusiv indemnizația de deplasare, pot fi calculate ca sumă forfetară, pe baza unor reguli definite, aprobate de OP (vezi Anexa la Ghidul aplicantului);
- Echipamente noi sau second-hand – poate fi considerată cheltuială eligibilă numai partea de amortizare corespunzătoare duratei proiectului și ratei reale de utilizare în scopurile proiectului. Prin excepție³⁵ de la regula prevăzută la paragraful 4 din articolul 8.2 al Regulamentului, în cazul în care OP stabilește că echipamentul este o componentă integrală și necesară pentru atingerea rezultatelor proiectului, întregul preț de achiziție al acestui echipament poate fi eligibil;
- Achiziția de terenuri și bunuri imobiliare conform condițiilor stabilite în articolul 8.6 din Regulament (vezi prevederile din Ghidul aplicantului). Această achiziție va fi analizată în timpul evaluării de conținut și va fi acceptată numai în cazul în care este necesară și justificată corespunzător;
- Costurile consumabilelor și furniturilor, cu condiția ca acestea să fie identificabile și atribuite proiectului;
- Costurile generate de alte contracte acordate de PP în scopul executării proiectului, cu condiția ca procedura de atribuire să respecte normele aplicabile privind achizițiile publice și Regulamentul; și
- Costuri ce rezultă direct din cerințele contractului de proiect pentru fiecare proiect.

Costurile de investiții cuprind costurile cu echipamentele³⁶, costurile legate de realizarea lucrărilor de construcții, achiziția de terenuri și clădiri. În funcție de obiectivele și complexitatea fiecărui proiect, costurile pentru investiții vor fi rezonabile și proporționale cu eficiența îndeplinirii obiectivelor (nu vor depăși 40% din valoarea totală a proiectului, adică grant + cofinanțare privată, acolo unde este cazul).

În cazul în care PP constată că, pentru realizarea obiectivelor proiectului, este necesară achiziționarea unui teren și/ sau a unei clădiri, se va ține cont de prevederile art. 8.6 din Regulament. Valoarea alocată achiziției nu va depăși 10% din costurile totale ale proiectului (grant + cofinanțare privată, acolo unde e cazul) și este inclusă în categoria costurilor de investiții la nivelul proiectului.

Acestea constituie criterii de eligibilitate; nerespectarea acestor prevederi atrage după sine respingerea proiectului în etapa de evaluare formală.

În cadrul acestui apel, costurile legate de studii, cercetări și evaluări (care trebuie cuprinse în Capitolul 6) vor fi de maximum 5% din cheltuielile totale eligibile al proiectului, dar nu mai mult de 50.000 de EURO. Costurile legate de campaniile publice, (care trebuie bugetate la capitolul 6.7.) vor fi de maximum 10% din cheltuielile totale ale proiectului. Aceste aspecte vor fi verificate în etapa de evaluare de conținut. În cazul în care se constată că aceste prevederi nu sunt respectate, se va solicita modificarea bugetului.

Costuri indirecte³⁷

Pentru entitățile din România, costurile indirecte ale proiectului vor fi determinate fie pe baza costurilor reale – caz în care PP și partenerii vor atașa la raport documente justificative și vor

³⁵ În cazul unei excepții, vor fi stabilite condiții specifice de sustenabilitate.

³⁶ Echipamentele includ activele fixe (corporale și necorporale, cu o valoare individuală de achiziție mai mare de 2.500 lei și o durată de viață mai mare de un an), obiecte de inventar de natura activelor fixe (care au o valoare de achiziție de până la 2.500 lei și o durată de viață mai lungă de un an) și mijloace de transport.

³⁷ Costuri care nu pot fi atribuite în mod direct pe proiect și care nu pot fi identificate de către PP și/sau partenerii proiectului ca fiind direct atribuite proiectului, dar care pot fi identificate și justificate prin sistemul contabil ca fiind angajate în legătură directă cu costurile directe eligibile atribuite proiectului.

evidenția clar aceste costuri în sistemul analitic de contabilitate (art. 8.5, lit. a) din Regulament), fie pe baza calculului unei rate forfetare (art. 8.5, lit. c)). Metoda de calcul a costurilor indirecte va fi stipulată în contractul de finanțare a proiectului și în Acordul de parteneriat (dacă e cazul). Entitățile din Statele Donatoare și organizațiile interguvernamentale sau instituțiile/ agențiile acestora își pot identifica costurile indirecte în acord cu una dintre metodele menționate în art. 8.5. al Regulamentului Cheltuieli indirecte ale proiectelor (cheltuieli generale de regie). Metoda de calcul a costurilor indirecte nu se va modifica pe parcursul implementării proiectului.

Costuri neprevăzute

Valoarea maximă a acestor costuri este de 5% din costurile eligibile directe. Costurile neprevăzute vor putea fi utilizate numai cu aprobarea prealabilă a OP, sumele disponibile fiind redistribuite la celelalte linii de buget pe măsura aprobării utilizării lor.

2.13. Costuri neeligibile

Conform Regulamentului, art. 8.7, nu sunt eligibile costuri precum:

- Dobânzi aferente creanțelor, cheltuielile aferente administrării creanțelor și penalitățile de întârziere la plată;
- Cheltuieli legate de tranzacțiile financiare și de alte costuri pur financiare, cu excepția cheltuielilor legate de conturile solicitate de CMF, Punctul Național de Contact sau legea aplicabilă și cheltuielile serviciilor financiare prevăzute în contractul de proiect;
- Provizioane pentru pierderi sau potențiale datorii viitoare;
- Pierderile generate de schimbul valutar;
- TVA recuperabilă;
- Costurile care sunt acoperite din alte surse;
- Amenzile, penalitățile și cheltuielile de judecată, cu excepția cazului în care litigiul este o componentă integrală și necesară în atingerea rezultatelor proiectului;
- Cheltuieli excesive și nechibzuite.

2.14. Durabilitatea proiectului

PP și/ sau partenerii vor trebui să demonstreze capacitatea de a utiliza rezultatele și după încheierea finanțării și, după caz, să preia costurile de susținere a serviciilor înființate/ dezvoltate prin proiect. În acest sens, PP va elabora un plan privind asigurarea sustenabilității rezultatelor proiectului, în funcție de specificul proiectului, iar acest plan va atribui roluri specifice fiecărui partener, conform Acordului de Parteneriat. PP va avea în vedere că scopul este promovarea sustenabilității proiectului și asigurarea faptului că sprijinul financiar acordat proiectului generează beneficii maxime grupului țintă și beneficiarilor finali. PP va lua în considerare de asemenea cerințele Regulamentului (art. 8.6, 8.14).

Achiziții de terenuri și/ sau clădiri (inclusiv costuri cu construcții și/ sau renovare): perioada minimă de sustenabilitate a proiectelor care implică achiziții de terenuri și/ sau clădiri (inclusiv cele care propun lucrări de reabilitare) este de cel puțin 5 ani de la data finalizării proiectului, perioadă în care clădirea, terenul și/ sau echipamentele vor fi folosite în scopul proiectului, așa cum acestea au fost descrise în planul de sustenabilitate.

Achiziții de echipamente: în cazul proiectelor în care întreaga valoare a achiziției de echipamente este considerată eligibilă de către OP, perioada minimă de sustenabilitate este de cel puțin 5 ani de la data aprobării de către OP a raportului final al proiectului, perioadă în care echipamentele vor fi folosite în scopul proiectului. În această perioadă, echipamentele vor fi asigurate împotriva daunelor, iar PP și partenerii vor alocă resurse pentru mentenanța lor (în conformitate cu art. 8.3 paragraful 2 din Regulament).

Proiectele care nu implică investiții în bunuri imobiliare și sau achiziții de terenuri (inclusiv renovări) sau achiziții de echipamente ale căror preț integral este considerat a fi eligibil de către OP, vor avea o perioadă de sustenabilitate de 3 ani.

Detalii privind sustenabilitatea proiectelor și condițiile aplicabile sunt furnizate în Ghidul aplicantului și vor fi reglementate de prevederile contractului de finanțare.

3. Verificarea, evaluarea, selecția și contractarea proiectelor

În calitate de OP, FRDS este responsabil pentru colectarea propunerilor de proiecte, organizarea procesului de selecție a proiectelor care trebuie finanțate și semnarea contractelor de finanțare a proiectelor.

Toate operațiunile privind selecția și aprobarea proiectelor vor respecta principiile confidențialității și imparțialității.

Propunerile de proiecte primite în cadrul apelului vor fi analizate în raport cu anumite criterii specifice, urmând două etape:

3.1 Verificarea formală

În etapa de **verificare formală**, vor fi verificate două tipuri de criterii: conformitatea administrativă și criteriile de eligibilitate.

a) Respectarea conformității administrative

Criteriile de conformitate administrativă se referă la:

- **respectarea modalității de depunere și a termenului limită anunțat:** propunerea de proiect a fost înregistrată în sistemul online până la data și ora anunțate ca termen limită;
Toate proiectele înregistrate în sistemul online după acest termen sau care sosesc la FRDS printr-o altă modalitate de transmitere decât cea enunțată în apel sunt respinse, nefiind luate în considerare ca propuneri primite la apel – fie că sunt depuse personal / transmise prin intermediul serviciilor poștale sau de curierat / transmise prin e-mail sau fax.
- **completitudinea dosarului propunerii de proiect și conformitatea documentelor:** toate documentele obligatorii în conformitate cu lista menționată în Ghidul aplicantului sunt atașate, în conformitate cu lista menționată în Ghidul aplicantului, și corespund cerințelor de formă menționate în documentele apelului. Important: pentru proiectele care includ lucrări de construcții care necesită autorizație de construcție PP va anexa în mod obligatoriu studiul de fezabilitate/ DALI
- **numărul de proiecte în care este implicată o entitate, în calitate de PP sau partener:** în cadrul acestui apel, aceeași entitate poate depune maxim două cereri de finanțare în calitate de PP, sau participă în maxim trei proiecte, în calitate partener (în cazul în care au depus unul sau două proiecte ca PP, mai pot activa ca parteneri în două sau într-un singur alt proiect, după caz). Neîndeplinirea uneia din aceste condiții va face obiectul unei clarificări. Dacă după clarificări există încă o neconformitate cu oricare din aceste condiții, aceasta va conduce la respingerea proiectelor care depășesc aceste limite, în baza numerelor de înregistrare date de către OP;
- La nivelul întregului Program, o entitate din România poate primi finanțare, în calitate de PP, pentru maximum 2 proiecte, iar în calitate de partener pentru maximum 3 proiecte (sau 1 proiect ca PP și 2 proiecte ca parteneri, respectiv 2 proiecte ca PP și 1 proiect ca partener, de la caz la caz), depuse în cadrul diverselor apeluri și scheme de grant³⁸.

³⁸ Proiectele depuse în cadrul schemei de granturi mici "Acces la finanțare" a Programului nu sunt luate în considerare la acest calcul.

Important! Dacă propunerea de proiect nu îndeplinește toate criteriile de conformitate administrativă menționate mai sus, aceasta este respinsă în această fază (fiind exclusă deci de la etapa următoare de analiză).

b) Respectarea criteriilor de eligibilitate

Criteriile de eligibilitate se referă la:

- **Alocarea financiară:**
 - Suma solicitată este în limitele menționate (minim 500.000 de Euro și maxim 2.500.000 de Euro), calculată la cursul InforEuro pentru ianuarie 2021, 1 Euro = 4,8681 Lei;
- **Durata proiectului:**
 - Este în limitele specificate de documentele de apel (între 12 și 24 de luni);
 - Data estimată de finalizare a proiectului este sfârșitul lunii noiembrie 2023.
- **Promotorul de Proiect:**
 - PP este eligibil (conform descrierii de la subcapitolul 2.8.);
 - PP ONG are experiență relevantă în domeniul drepturilor omului, dovedită prin faptul că, în ultimii 5 ani, a implementat proiecte/ activități/ inițiative în domeniu, finanțate din fonduri publice și/ sau alte fonduri private, inclusiv sponsorizări și donații.
- **Parteneri și parteneriat:**
 - Proiectul propus prevede parteneriat între entități publice și ONG-uri;
 - Fiecare partener este eligibil, conform cerințelor descrise la subcapitolul 2.9. al prezentului apel;
 - Selecția partenerilor: în cazul în care PP se încadrează în categoria autorităților sau instituțiilor finanțate din fonduri publice, selecția partenerilor privați (ONG din România) s-a făcut în conformitate cu legislația specifică (art. 14 din OUG 34/2017);
 - A fost depus, odată cu cererea de finanțare, Acordul de parteneriat în draft (se aplică tuturor partenerilor din România și din Statele Donatoare, dacă este cazul);
 - În cazul partenerilor din Statele Donatoare este depusă și o Scrisoare de intenție.
- **Grupul(urile) țintă ale proiectului:**
 - Sunt selectate dintre cele menționate în secțiunea 2.10 a textului de apel;
- **Activitățile proiectului:**
 - Respectă principiul nesuprapunerii și a evitării dublei finanțări (așa cum au fost descrise în secțiunea 2.11 a textului de apel);
 - activitățile proiectului nu au fost finanțate prin alte granturi, în conformitate cu secțiunea 2.11 Eligibilitatea activităților (conform unei declarații pe propria răspundere);
 - Nu se suprapun peste activități de sustenabilitate ale unor proiecte finanțate anterior prin programul RO10 „Copii și tineri aflați în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și pentru promovarea incluziunii sociale” finanțate prin EEA Grants 2009 – 2014;

- **Eligibilitatea costurilor:**

- Costurile de investiții (cuprinzând costuri cu echipamentele³⁹, costurile legate de realizarea lucrărilor de construcție, achiziționarea de bunuri imobiliare) nu depășesc 40% din valoarea totală a proiectului⁴⁰; costurile de achiziționare a bunurilor imobiliare (terenuri, clădiri) nu depășesc 10% din cheltuielile totale ale proiectului⁴¹;

- **Sustenabilitatea proiectului** este în acord cu secțiunea 2.14 a textului de apel și cu alte prevederi ale prezentului apel.

Important! Dacă propunerea de proiect nu îndeplinește toate criteriile de eligibilitate menționate mai sus, aceasta este respinsă în această fază (fiind exclusă de la etapele ulterioare ale selecției).

Evaluarea formală este realizată de specialiștii OP, cu respectarea principiilor de confidențialitate, imparțialitate și evitarea conflictului de interese.

În cazul în care, pe parcursul verificării formale, informațiile furnizate nu sunt suficiente și destul de clare pentru a se putea lua o decizie obiectivă în legătură cu îndeplinirea sau nu a unui anumit criteriu de conformitate administrativă sau de eligibilitate, OP poate transmite PP cereri de clarificare și/ sau de transmitere a unor documente care să aducă informații suplimentare. Nu este obligatoriu ca OP să emită cereri de clarificări.

PP va răspunde în termenul stabilit de OP – de regulă, 5 zile lucrătoare de la primirea cererii – (în funcție de tipul de clarificări/ explicații solicitate).

Doar propunerile de proiecte care îndeplinesc criteriile de conformitate administrativă și criteriile de eligibilitate vor trece mai departe în faza de evaluare de conținut.

După încheierea etapei de verificare formală, aplicanții proiectelor respinse ca neconforme sau ca neeligibile vor fi notificați cu privire la rezultatele evaluării formale (de regulă, în 45 de zile lucrătoare de la data limită de depunere a proiectelor). În cazuri bine justificate, OP poate decide extinderea termenului (de exemplu, când numărul de propuneri de proiecte primit este mare); în acest sens, OP va publica un anunț pe website-ul programului.

Propunerile de proiecte și toate documentele legate de verificare/ clarificări sunt păstrate la OP, iar datele relevante înregistrate în baza de date (MIS).

3.2 Evaluarea de conținut

Evaluarea de conținut (evaluarea de birou) este realizată de experți independenți, selectați și contractați de OP.

Fiecare propunere de proiect care îndeplinește criteriile administrative și de eligibilitate este evaluată de câte doi experți. Dacă diferența dintre punctajele acordate de cei doi este mai mare de 30% din punctajul cel mai mare, un al treilea evaluator va fi numit pentru realizarea unei evaluări independente a proiectului. În astfel de cazuri, media între notele cele mai apropiate va fi luată în considerare pentru ierarhizarea proiectelor. În cazul în care se constată că proiectul evaluat nu poate obține punctajul minim necesar obținerii finanțării (65/ 100), indiferent de punctajul pe care l-ar fi acordat al treilea evaluator, a treia evaluare nu va mai fi necesară.

Principalele criterii pe baza cărora vor fi evaluate proiectele sunt:

³⁹ Echipamentele includ mijloacele fixe (tangibile sau netangibile, cu o valoare individuală de achiziție mai mare 2500 de lei și cu o durată de utilizare mai mare de un an), obiecte de inventar de natura mijloacelor fixe (cu o valoare de achiziție mai mare de 2500 de lei și o durată de utilizare mai mare de un an) și mijloacele de transport.

⁴⁰ Grant + cofinanțare , acolo unde e cazul.

⁴¹ Idem.

Nr.	Criterii de evaluare	Scor maxim
1.	Relevanța proiectului	30
1.1	Relevanța față de program <i>Proiectul explică în mod corespunzător modul în care contribuie la îmbunătățirea implementării recomandărilor făcute de Consiliul Europei privind drepturile omului, inclusiv drepturile specifice grupurilor vulnerabile definite în acest apel, prin abordarea problemelor nerezolvate la nivel național în legătură cu drepturile fundamentale ale omului – max. 5 puncte</i>	5
1.2	Contribuția la atingerea rezultatelor programului/ apelului <i>Proiectul contribuie direct la cel puțin unul dintre indicatorii referitori la Outcome 6 „Creșterea implementării deciziilor formulate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg și a recomandărilor de țară cu privire la drepturile omului, emise de alte instituții ale Consiliului Europei” – 3 puncte</i> <i>Proiectul explică și fundamentează corespunzător abordarea propusă prin stabilirea corespondenței directe cu recomandări generale și/ sau recomandări de țară identificate în documente elaborate de instituții ale CoE. – max. 2 puncte</i>	5
1.3	Necesitatea implementării proiectului și relevanța pentru grupurile țintă <i>Nevoia/ natura problemei pe care proiectul își propune să o abordeze, în relație cu grupurile țintă, este clar identificată și descrisă în baza unei analize proprii a PP, având ca surse rapoarte și recomandări formulate de instituții ale CoE și/ sau date statistice existente, cercetări proprii etc. – max. 5 puncte</i>	5
1.4	Mijloace de atingere a nevoilor grupurilor țintă <i>Proiectul stabilește și pilotează cel puțin un mecanism de protecție a drepturilor persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile – 3 puncte</i> <i>Proiectul explică și fundamentează corespunzător abordarea propusă prin stabilirea corespondenței directe cu recomandări generale și/ sau recomandări de țară identificate în documente elaborate de instituții ale CoE. – max. 2 puncte</i> <i>Și/ sau</i> <i>Proiectul implementează cel puțin o măsură pilot de combatere a discriminării și/ sau de promovare a drepturilor omului la nivel național – 3 puncte</i> <i>Proiectul explică și fundamentează corespunzător corespondența dintre măsura(ile) propusă(e) și recomandările generale și/ sau recomandările de țară identificate în documente elaborate de instituții ale CoE. –max. 2 puncte</i>	5
1.5	Impact asupra grupurilor țintă⁴²	5

⁴²Se așteaptă ca totalul cheltuielilor să fie de aproximativ 5000 EUR/ beneficiar.

	<p>Număr⁴³ de persoane aparținând unor grupuri vulnerabile (beneficiari finali) atinse prin măsuri pilot anti-discriminare sau măsuri pilot în domeniul drepturilor omului - 3 puncte</p> <p>Sau</p> <p>Număr de experți⁴⁴ care lucrează cu grupuri vulnerabile instruiți - 3 puncte</p> <p>Sunt incluse activități pentru cel puțin un grup țintă secundar, activitățile adecvate în corelare cu activitățile pentru grupurile țintă principale - max. 2 puncte</p>	
1.6	<p>Contextul/ coerența/ sinergia cu alte inițiative</p> <p>Proiectul identifică și descrie în mod clar contextul local și național în care va fi implementat (alte proiecte/ programe sau inițiative, naționale sau internaționale, finanțate anterior și/ sau în prezent sau care urmează să fie finanțate și implementate în timpul implementării proiectului, relevante în domeniu și/ sau care abordează problemele similare sau același grup țintă); prezintă o analiză detaliată a complementarității acestor proiecte/ inițiative/ programe și demonstrează în mod clar corelația și complementaritatea acestora și dovedește în mod clar că nu există suprapuneri – max. 5 puncte</p>	5
2	Consistență tehnică/ metodologie	35
2.1	<p>Obiectivele proiectului</p> <p>Obiectivele proiectului sunt identificate și formulate corespunzător (SMART⁴⁵) și contribuie în mod direct la atingerea obiectivului general al apelului – max. 3 puncte</p> <p>Există o corelare clară, corectă și realistă între obiective – activități – rezultate – impact asupra grupului țintă final – max. 2 puncte</p>	5
2.2	<p>Activitățile și rezultatele proiectului</p> <p>Activitățile sunt bine alese, realiste, fezabile, sunt în concordanță cu legislația aplicabilă, sunt accesibile grupurilor țintă identificate și contribuie la realizarea obiectivelor și rezultatelor proiectului, sunt descrise detaliat, iar planificarea lor este logică/ adecvată – max. 3 puncte</p> <p>Rezultatele așteptate sunt cuantificate și măsurabile prin indicatorii prevăzuți, țintele sunt realiste și descriu beneficii reale și realizabile pe perioada implementării proiectului; sunt corelate atât cu obiectivele și activitățile proiectului, cât și cu indicatorii programului – max. 2 puncte</p>	5
2.3	<p>Metodologia proiectului</p> <p>Metodologia intervenției este clară, coerentă, detaliată. Echilibrul dintre intervențiile/ activitățile propuse este echitabil și duce la rezultatele așteptate propuse, riscurile sunt identificate în mod corespunzător și abordate prin măsuri de atenuare, vizibilitatea proiectului este bine descrisă – max. 5 puncte</p>	5

⁴³ Proiectele vor trebui să atingă următoarele valori minime pentru a obține numărul maxim de puncte: 100 de persoane pentru proiecte cu bugete cuprinse între 500.000 și 1.000.000 de Euro; 200 de persoane pentru proiecte cu bugete cuprinse între 1.000.001 Euro și 2.000.000 de Euro; 300 de persoane pentru proiecte cu bugete mai mari de 2.000.000 de Euro.

⁴⁴ Idem cu nota de subsol anterioară

⁴⁵ Un obiectiv SMART este specific, măsurabil, realist și realizabil în timpul propus.

2.4	<p>Beneficii pentru grupul țintă</p> <p><i>Activitățile conduc la îmbunătățiri semnificative pentru grupul țintă final (este furnizată metodologia ce va fi utilizată pentru o analiză comparativă, menționând totodată și detaliind clar îmbunătățirile avute în vedere) – max. 3 puncte</i></p> <p><i>Sunt incluse activități adecvate pentru promovarea valorilor CoE privind drepturile omului (folosind materiale/ publicații și/ sau ghiduri specifice) și în raport cu nevoile identificate ale proiectului, pentru a obține rezultatele – max. 2 puncte</i></p>	5
2.5	<p>Caracterul strategic/ național și consultarea părților interesate</p> <p><i>Proiectul răspunde priorităților naționale în domeniul drepturilor omului și abordează problemele naționale într-un mod strategic și cuprinzător – max. 3 puncte</i></p> <p><i>Proiectul demonstrează că a fost dezvoltat în consultare cu părțile interesate relevante (inclusiv membri ai grupului țintă, profesioniști, experți care aparțin grupurilor țintă, membri ai comunității etc.). Proiectul are în vedere un plan continuu de informare/ consultare cu aceștia în timpul implementării proiectului - max. 2 puncte</i></p>	5
2.6	<p>Inovație și valoare adăugată</p> <p><i>Proiectul conține elemente ale unor abordări noi și/ sau inovatoare și/ sau transfer de bune practici și demonstrează clar valoarea adăugată pe care o aduce; acesta detaliază măsura în care proiectul contribuie la îmbunătățirea implementării recomandărilor de țară formulate de instituțiile CoE în domeniul abordat de proiect – max. 2 puncte</i></p> <p><i>Proiectul contribuie la crearea unor mecanisme de comunicare eficientă între actorii instituționali cu atribuții în procesul implementării deciziilor și recomandărilor de țară pe subiectului drepturilor omului – max. 3 puncte</i></p>	5
2.7	<p>Aplicabilitatea rezultatelor</p> <p><i>Proiectul conține o componentă bine descrisă de pilotare a rezultatelor cu impact la nivel național și demonstrează că instrumentele/ mecanismele realizate în timpul implementării sunt utilizate/ implementate de entitățile relevante cu responsabilități în domeniul protecției drepturilor omului – max. 5 puncte</i></p>	5
3	Eficiență economică	15
3.1	<p>Justificarea bugetului și corelarea cu activitățile planificate</p> <p><i>Costurile propuse sunt eligibile și sunt direct legate de activitățile și rezultatele așteptate – se prezintă clar și explicit modul de calcul al cheltuielilor (sunt menționate costurile unitare și numărul de unități, frecvența și totalul cheltuielilor, nu sunt greșeli de calcul etc.) respectă regulile aplicabile referitoare resursele umane, costurile indirecte, amortizare etc. – max. 5 puncte</i></p>	5
3.2	Proportionalitatea și necesitatea costurilor	5

	Costurile propuse sunt realiste, nu sunt excesive în raport cu obiectivele, sunt indispensabile pentru realizarea rezultatelor estimate și raportul cost-beneficiu este pozitiv (nu există supra sau sub-evaluări de costuri, iar costurile unitare/prețurile cuprinse în buget se încadrează în limite rezonabile pentru piața de profil, la momentul respectiv, dar și pentru specificul proiectului) – max. 5 puncte	
3.3	<p>Resurse materiale/ spații (inclusiv co-finanțarea, în cazul ONG-urilor) și asumarea proiectului</p> <p>Resursele materiale și spațiile alocate sunt adecvate ca natură, structură și dimensiune în raport cu activitățile propuse și rezultatele așteptate și utilizarea corectă în scopurile proiectului este documentată corespunzător – max. 3 puncte</p> <p>ONG ca PP: Este asumată co-finanțare privată – max. 2 puncte sau Entități publice de nivel național ca PP: propriile resurse umane sunt mobilizate pentru implementarea proiectului – max. 2 puncte</p>	5
4.	Capacitatea de implementare, parteneriat și sustenabilitate	20
4.1	<p>Calificare/ experiență/ expertiză echipă proiect</p> <p>Structura echipei de proiect (management și de implementare) este descrisă detaliat și corespunzătoare pentru implementarea proiectului (număr, tipuri de posturi, relații funcționale). Cerințele posturilor pentru personalul propus în proiect (calificarea/ competențele, experiență necesară) sunt adecvate pentru activitatea pe care urmează să o deruleze fiecare; există responsabilități clar definite pentru fiecare post care descriu satisfăcător rolul fiecăruia, iar norma de lucru alocată este corespunzătoare. – max. 5 puncte</p>	5
4.2	<p>Experiența și capacitatea tehnică de implementare a partenerilor</p> <p>PP și partenerul/ partenerii contribuie semnificativ la realizarea proiectului, demonstrând experiență și/ sau expertiză relevante în domeniul/ aria de intervenție din cadrul proiectului (ex: au mai derulat activități similare din buget propriu și/ sau proiecte cu finanțare externă, au implicat experți cu competențe și experiență relevante etc). Rolul și responsabilitățile fiecărui partener sunt clar delimitate în Acordul de parteneriat – max. 5 puncte</p>	5
4.3	<p>Valoarea adăugată a parteneriatului</p> <p>Cel puțin două entități care compun structura de parteneriat au responsabilități/ experiență în domeniul protejării drepturilor omului sau sunt PP sau cel puțin un partener este o entitate națională cu responsabilități în domeniul protecției drepturilor omului sau o organizație de supraveghere (de tip watchdog) cu experiență anterioară în domeniul drepturilor omului – max. 3 puncte.</p> <p>Proiectul are cel puțin un partener din Statele donatoare, iar acesta contribuie semnificativ la realizarea proiectului, demonstrând experiență și/ sau expertiză relevante în domeniul/ aria de intervenție a proiectului – max. 2 puncte</p>	5
4.4	<p>Sustenabilitatea rezultatelor/ proiectului</p> <p>Proiectul descrie modul în care vor fi întreținute rezultatele obținute (identifică activitățile care continuă, menționează capacitatea de deservire după încheierea finanțării, identifică resurse pentru preluarea costurilor de funcționare a serviciilor, inclusiv costuri pentru asigurarea și întreținerea clădirilor/ echipamentelor etc.) și garantează că proiectul va continua să genereze beneficii maxime pentru grupurile țintă și</p>	5

	<i>beneficiarii finali. Pe lângă menținerea rezultatelor proiectului, proiectul identifică și descrie în mod concret inclusiv posibilități de dezvoltare și/sau multiplicare a acestor rezultate după terminarea finanțării, explică și demonstrează cu documente preluarea la nivel național a acestora – max. 5 puncte</i>	
Scor total		100

Fiecare criteriu este împărțit în subcriterii. Pentru fiecare subcriteriu, evaluatorul va acorda un punctaj între 0 și 5 puncte, corespunzător gradului de îndeplinire a respectivului subcriteriu și în conformitate cu numărul maxim de puncte indicate în grila de evaluare de mai sus.

Pentru a putea fi luată în considerare pentru finanțare, propunerea de proiect trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții⁴⁶:

a. aplicația este completă – PP a transmis, la cererea OP, documentele suplimentare cerute, în conformitate cu Anexa 2 a Ghidului aplicantului – secțiunea II „Documente ce vor fi transmise după publicarea de către OP a listei proiectelor admise pentru evaluarea de conținut”;

b. punctaj minim necesar:

- să obțină cel puțin 3 puncte la sub-criteriile 1.1, 1.2, 1.3 și 1.4 ale criteriului nr. 1 Relevanța proiectului. Între măsurile propuse care vor fi evaluate în cadrul subcriteriilor nr. 1.2 și 1.4 va exista o legătură logică. În cazul în care această cerință nu este îndeplinită, proiectul va fi respins la Criteriul nr. 1 Relevanța proiectului.

- să obțină minim 3 puncte la următoarele subcriterii ale criteriului nr. 3 Eficiență economică: 3.1 și 3.3

- să obțină minim 3 puncte la sub-criteriile 4.1, 4.2 și 4.4 ale criteriului nr. 4 Capacitatea de implementare și parteneriat și sustenabilitate;

- să obțină un scor total⁴⁷ de minim 65 de puncte din cele 100 posibile.

În timpul evaluării de birou, documentele/ informațiile referitoare la componenta de infrastructură pot fi verificate de un expert tehnic în domeniu, care va furniza evaluatorilor independenți o opinie tehnică. Aceasta va fi luată în considerare atunci când proiectul va fi evaluat sub aspectul necesității, oportunității, fezabilității, proporționalității, eficienței costurilor și eficacității (subcriteriile/ criteriul 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.4, 3, 4.1 și 4.4)

După încheierea evaluării de birou, se va întocmi Lista ierarhizată a proiectelor (prezentate în ordinea descrescătoare a scorurilor finale obținute), împreună cu observațiile cele mai relevante ale evaluatorilor. Lista va conține de asemenea recomandările evaluatorilor privind verificarea în teren a proiectului și/sau verificarea tehnică a componentei de construcții.

OP va transmite lista membrilor Comitetului de Selecție⁴⁸ (CS), iar aceștia vor decide asupra strategiei de verificare în teren a proiectelor (inclusiv de verificare tehnică). În funcție de această decizie, OP va organiza a doua etapă a verificării de conținut, în numele CS.

Verificarea în teren se poate realiza fie pentru toate, fie pentru o parte dintre proiectele propuse pentru finanțare. În timpul vizitei în teren, evaluatorul independent va verifica conformitatea dintre informațiile furnizate în dosarul proiectului și realitatea din teren. De asemenea, dacă se va considera necesar, un expert tehnic va efectua verificarea în teren a componentei de infrastructură, dacă e cazul.

⁴⁶ Dacă în orice moment al evaluării de conținut se constată că aplicația nu îndeplinește unul din următoarele criterii, aceasta va fi respinsă.

⁴⁷ Media celor două note acordate de evaluatorii independenți.

⁴⁸ CS este format din trei persoane cu experiență relevantă în domeniu (din care cel puțin una este externă în raport cu OP și Consiliul Director al OP). Reprezentanți ai Punctului Național de Contact (PNC) din cadrul Ministerului Fondurilor și Investițiilor Europene, ai OMF, ai Ambasadei Norvegiei la București și ai partenerilor de program (KS și CoE) sunt invitați să participe la ședințele CS.

După încheierea verificării în teren, Lista ierarhizată a proiectelor se completează cu observațiile cele mai relevante ale evaluatorilor de teren precum și alte riscuri suplimentare identificate, și este pusă la dispoziția membrilor CS.

Este posibil ca, pentru proiectele propuse spre finanțare, să fie solicitate informații suplimentare/ reactualizate în timpul etapei de contractare.

3.3 Selecția și aprobarea proiectelor

CS recomandă OP proiectele care să fie finanțate și, în cazuri justificate, acest lucru poate determina modificarea clasamentului proiectelor. Justificarea modificărilor va fi detaliată în procesul-verbal al întâlnirilor și toți aplicanții afectați vor fi informați în scris despre motivele care justifică această modificare.

CS va modifica clasamentul dacă raportul verificării de teren evidențiază inconsistențe importante între informațiile furnizate în dosarul propunerii de proiect și realitatea din teren, va urmări evitarea dublei finanțări/ suprapunerilor cu alte programe de finanțare, va evita duplicarea proiectelor aceluiași PP între diverse apeluri, va lua în considerare distribuția geografică, abordările inovatoare, impactul proiectului la nivel național, necesitatea îndeplinirii indicatorilor la nivel de program pentru aria de program 17 Drepturile omului - Implementare națională etc. CS poate solicita, de asemenea, dacă este cazul, ca anumite condiții specifice de finanțare să fie îndeplinite de PP înainte de semnarea contractului.

OP va verifica dacă procesul de selecție a fost derulat cu respectarea prevederilor Regulamentului și dacă recomandările CS respectă regulile și obiectivele Programului. În urma acestor verificări, OP, pe baza deciziei CS, va lua o decizie, prin Consiliul Director, cu privire la proiectele care vor fi finanțate/ respinse/ puse pe lista de rezervă, în funcție de fondurile disponibile. OP încheie ulterior contractele de finanțare cu PP.

Lista proiectelor aprobate pentru finanțare este transmisă de asemenea Oficiului Mecanismului Financiar SEE (OMF).

Toate documentele referitoare la evaluarea propunerilor de proiecte vor fi păstrate în deplină confidențialitate până la decizia definitivă.

Toate persoanele implicate în procesul de evaluare vor semna o declarație de confidențialitate și de evitare a conflictelor de interese.

3.4 Informarea aplicanților

Toți aplicanții (cu excepția celor care au depus proiecte respinse la faza de verificare formală și care au primit deja răspunsurile) vor fi notificați cu privire la rezultatele evaluării proiectelor, în **maxim 30 zile lucrătoare de la decizia finală a OP**. În cazul proiectelor aprobate pentru finanțare, notificarea va conține și condițiile care trebuie îndeplinite în vederea semnării contractului de finanțare a proiectului. În cazul proiectelor respinse, notificarea va conține informații despre poziția proiectului în clasament și cu privire la principalele motive care au dus la respingerea propunerii. Dacă există proiecte respinse ca urmare a deciziei CS de a modifica ierarhia inițială sau finală a proiectelor, aplicanții afectați de această modificare vor fi informați în scris cu privire la justificare.

Lista finală cu proiectele care vor fi finanțate va fi publicată după finalizarea etapei de contractare pe site-ul FRDS la adresa <http://www.frds.ro/>.

3.5 Procedura de contestații

Aplicanții pot contesta respingerea propunerii lor de proiect numai în faza de evaluare formală, caz în care pot depune o contestație, în **maximum 30 de zile calendaristice** de la data primirii notificării.

OP va formula și transmite un răspuns în **maximum 30 de zile lucrătoare** de la data recepționării contestației.

Nu există procedură de contestație în ce privește decizia CS (și, pe cale de consecință nici cu privire la decizia OP, dacă aceasta corespunde cu decizia CS).

3.6 Contractarea proiectelor

Pentru fiecare proiect aprobat pentru finanțare, OP va încheia un *contract de finanțare a proiectului (perioada estimată pentru acest lucru este al patrulea trimestru al anului 2021)*.

Pe parcursul derulării proiectului, dacă se consideră necesar, prevederile contractului de finanțare/ anexele lui se pot modifica, de comun acord, în anumite limite (fără a determina modificări substanțiale ale propunerii aprobate inițial/ modificări care ar putea schimba punctajul / punctajele obținut(e) și care ar fi condus la neaprobarea propunerii). După caz, modificările pot fi subiectul unor acte adiționale la contractul de finanțare.

3.7 Sistemul de raportare și de plată

PP va transmite rapoarte intermediare către OP privind proiectele aflate în implementare, de regulă, de două ori pe an (pentru o perioadă de 6-8 luni). De asemenea, PP va transmite periodic rapoarte de progres (acestea vor fi transmise la un interval de 3-4 luni, între rapoartele intermediare, și conțin detalii tehnice care vor arăta progresul în implementarea proiectului). După terminarea perioadei de implementare a proiectului, PP va transmite un raport final.

Pentru fiecare proiect, planificarea raportării va fi menționată în contractul de finanțare a proiectului.

Programul utilizează **sistemul de prefinanțare**. Plățile către PP vor fi făcute de OP sub forma avansului, a plăților intermediare și a plății finale, dacă e cazul. În funcție și de durata proiectului, PP poate solicita un avans între 20 și 40% din valoarea grantului, în conformitate cu Acordul de Program, secțiunea 6.1. Plățile intermediare se vor face după aprobarea rapoartelor intermediare, în baza documentelor justificative prezentate de PP (tehnice și financiare), în funcție de estimarea cheltuielilor pentru perioada următoare și ținând cont de resursele financiare existente rămase necheltuite de la plata/ plățile precedente.

Fondurile proiectului (**în Lei**) vor fi transferate în conturile deschise special de PP pentru proiect la trezoreria locală (în cazul entităților publice) sau la o bancă comercială (în cazul ONG-urilor/ organizațiilor interguvernamentale sau instituțiilor/ agențiilor acestora).

4. Pregătirea și transmiterea propunerii de proiect

În condițiile în care PP apelează la serviciile unui consultant pentru elaborarea cererii de finanțare/ pregătirea dosarului aplicației, numele acestuia va fi menționat în Cererea de finanțare, la rubrica specifică a formularului.

4.1 Servicii help-desk și seminare informative

Pe perioada în care apelul de propuneri de proiecte este deschis, OP oferă potențialilor PP/ partenerilor lor, la cerere, **servicii de tip help-desk** (informații și clarificări). Serviciile sunt furnizate de specialiști care activează la sediul central și la sediile celor două sucursale ale FRDS.

Potențialii aplicanți pot transmite întrebări și solicitări prin e-mail (la info@frds.ro) sau, în situații excepționale, în cadrul unor întâlniri directe cu reprezentanții OP, convenite în prealabil cu operatorii help-desk.

Solicitările de informații și clarificări legate de apel pot fi înaintate OP până **cel târziu cu 10 zile lucrătoare înainte de data limită de depunere a proiectelor** în cadrul apelului. Solicitățile primite ulterior nu vor mai fi luate în considerare pentru soluționare.

OP va face tot ce este posibil pentru a răspunde solicitărilor, în termen de 3 zile lucrătoare de la primirea mesajului, respectiv va informa potențialii aplicanți că este nevoie de mai mult timp pentru elaborarea unui răspuns. OP nu va răspunde întrebărilor care presupun evaluarea eligibilității sau evaluarea de conținut a activităților, rezultatelor etc.

Cele mai frecvente și mai relevante **Întrebări și Răspunsuri** pe marginea documentelor apelului vor fi publicate pe website-ul programului, la adresa <https://dezvoltare-locala.frds.ro/resurse/>. Lista acestora va fi actualizată periodic, în funcție de întrebările primite de la potențialii aplicanți. Ca urmare, înainte de a apela la serviciile de help-desk, recomandăm accesarea secțiunii *Întrebări și Răspunsuri*, precum și consultarea periodică a website-ului programului, la adresa <https://dezvoltare-locala.frds.ro/>, în vederea asigurării accesului la informații suplimentare și/sau actualizate.

De asemenea, după lansarea apelului, OP va organiza **seminare informative** pentru potențiali aplicanți în cadrul acestui apel (perioada estimată pentru organizarea seminarelor este ianuarie 2021)⁴⁹.

Suplimentar, OP va organiza un **seminar de tip „match-making”** pentru identificarea potențialilor parteneri din Statele Donatoare în vederea elaborării și implementării în comun a unor proiecte pentru acest apel (perioada estimată a organizării seminarului fiind februarie 2021)⁵⁰.

Informații exacte privind data și forma de organizare ale acestor evenimente, vor fi comunicate de OP pe website-ul programului <https://dezvoltare-locala.frds.ro/> și pe pagina de Facebook <https://www.facebook.com/dezvoltare.locala/>.

4.2 Pregătirea dosarului propunerii de proiect

La întocmirea dosarului propunerii de proiect, se va ține cont de următoarele cerințe/recomandări:

- Înainte de elaborarea propunerii de proiect, verificați toate informațiile și condițiile incluse în Pachetul de documente aferente apelului de proiecte; acesta se găsește pe website-ul programului, la adresa <https://dezvoltare-locala.frds.ro/>). Vă rugăm să verificați atât prezentul document de apel, cât și Ghidul applicantului împreună cu toate anexele sale și eventualele Corrigenda.
- Dosarul propunerii de proiect conține Cererea de finanțare, anexe ale Cererii de finanțare, dar și alte documente suplimentare (ex., *documente care dovedesc statutul juridic al PP și partenerilor, CV-urile personalului, documentație tehnică pentru lucrările de construcții etc.*). Componenta dosarului propunerii de proiect, incluzând lista documentelor care trebuie depuse obligatoriu împreună cu Cererea de finanțare se regăsește în Anexa B a Ghidul applicantului.
- Pentru completarea Cererii de finanțare și a anexelor aferente, urmăriți cu atenție toate indicațiile furnizate în formulare, precum și în celelalte documente de apel.
- Cererea de finanțare și anexele vor fi redactate în limba română, pe formatele puse la dispoziție de OP. În cazul partenerilor din Statele Donatoare, documentele aferente acestora (incluzând, spre exemplu, Scrisoarea de intenție, CV-uri, documente de constituire legală a acestora) vor fi traduse în limba română (nu este necesară traducerea legalizată) și vor deveni parte din aplicație.
- Înainte de depunerea dosarului propunerii de proiect, PP se va asigura că aceasta respectă toate cerințele de formă și conținut menționate în documentele prezentului apel la capitolul 3.1, Etapa de verificare formală. În caz contrar, aplicația va respinsă în această etapă.
- Dosarul propunerii de proiect va fi depus exclusiv în format electronic, prin **sistemul de depunere online**, conform procedurii de încărcare online descrise în Anexa F a Ghidului applicantului.

⁴⁹ În funcție de evoluția situației actuale cu privire la pandemie și a restricțiilor de călătorie, este posibil ca seminariile să fie organizate online

⁵⁰ În funcție de evoluția situației actuale cu privire la pandemie și a restricțiilor de călătorie, este posibil ca seminariile să fie organizate online

- În vederea depunerii dosarului propunerii de proiect în sistemul online, este necesară **deținerea unei semnături electronice extinse**, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat în condițiile legii. Semnătura electronică trebuie să aparțină reprezentantului legal al PP sau persoanei împuternicite special de reprezentantul legal să încheie acte în numele și pe seama persoanei juridice (PP) în vederea depunerii de proiecte în cadrul programului Dezvoltare Locală.
- De asemenea, pentru depunerea online a dosarului propunerii de proiect, este necesară **crearea unui cont de utilizator** pe numele promotorului de proiect. Un aplicant poate crea un singur cont, fiind identificat prin codul de înregistrare fiscală. Detaliile privind crearea contului sunt descrise în Anexa F a Ghidului aplicantului.
- Pe perioada în care apelul este deschis, vă rugăm să urmăriți site-ul programului în eventualitatea în care OP va publica un/ mai multe **corrigendum/** corrigenda la documentele de apel. În acest caz, este obligatoriu ca toate formularele depuse să fie întocmite pe ultima variantă aprobată.

4.3 Transmiterea propunerii de proiect

Pentru transmiterea dosarului propunerii de proiect, se vor avea în vedere următoarele:

- Dosarul propunerii de proiect va fi transmis **exclusiv prin intermediul sistemului de depunere online**, urmând instrucțiunile de înregistrare și încărcare prezentate în Anexa F a Ghidului aplicantului.
- Data limită de depunere/înregistrare a dosarului propunerii de proiect în sistemul online este **22 aprilie 2021, ora 17:00**.
- Pentru a evita blocarea sistemului electronic în apropierea termenului limită, se recomandă încărcarea propunerii de proiect în timp util, înaintea termenului limită. Această responsabilitate revine exclusiv PP, OP neputând fi făcut responsabil pentru neîncadrarea în termen.
- Dosarele trimise la OP prin alte mijloace/ sub altă formă decât cea indicată mai sus, (de exemplu, prin poștă, servicii de curierat, fax sau e-mail, depuse personal) NU vor fi considerate valabile și, ca urmare, **nu vor fi luate în considerare ca propuneri de proiecte depuse** la acest apel.
- Până la expirarea termenului limită de depunere a dosarului propunerii de proiect, dacă un aplicant dorește **modificarea unui proiect depus și validat**, va solicita OP anularea acestui proiect și va relua procesul de încărcare. Propunerea de proiect anulată nu va fi cuantificată la numărul maxim de proiecte.
- După expirarea termenului limită de depunere a dosarului propunerii de proiect, PP nu mai poate iniția corecții sau revizuirii ale dosarului propunerii de proiect.
- În orice moment, înainte de aprobarea de către OP, PP poate opta pentru **retragerea propunerii de proiect** din competiție, caz în care PP va transmite o informare oficială către OP. În acest fel, OP va lua act de decizia PP privind retragerea propunerii de proiect.

5. Alte informații utile

Pentru o mai bună înțelegere a aspectelor legate de specificul intervențiilor finanțate din Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 și a cadrului general de derulare a proiectelor, recomandăm consultarea următoarelor documente (lista nu este finită):

- [Memorandum-ul de Înțelegere semnat între Islanda, Principatul Liechtenstein, Regatul Norvegiei și Guvernul României privind implementarea Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European \(SEE\) 2014 -2021;](#)
- [Regulamentul de implementare a Mecanismului Financiar SEE 2014-2021;](#)

- [Acordul de Program semnat între PNC și reprezentanții Statelor Donatoare, pentru punerea în aplicare a Programului;](#)
 - [Regulamentul Uniunii Europene nr. 679 /2016 legat de protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date;](#)
 - [Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2017 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismul Financiar SEE 2014-2021 și Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021, modificată și completată prin Ordinul nr. 2840/6560/2017 privind Normele metodologice de aplicare a OUG 34/2017;](#)
 - [Legea 98/2016 privind achizițiile publice publicată în Monitorul Oficial nr. 390/2016, cu modificările și completările ulterioare și HG 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului cadru din Legea 98/2016, cu modificările și completările ulterioare;](#)
 - [Ordonanța de urgență nr. 98 din 14 decembrie 2017 privind funcția de control ex ante al procesului de atribuire a contractelor/ acordurilor-cadru de achiziție publică, a contractelor/ acordurilor-cadru sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii](#)
 - [Legea 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea CNSC, cu modificările și completările ulterioare;](#)
 - [Ordinul Ministrului Fondurilor Europene nr. 1284 privind aprobarea procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene publicat în Monitorul Oficial nr.618 din 12 august 2016, cu modificările și completările ulterioare;](#)
 - [Ordinul MDRAPFE/ANAP nr. 6.712/890/2017 privind aprobarea modului de efectuare a achizițiilor în cadrul proiectelor cu finanțare europeană implementate în parteneriat;](#)
 - [Ordinul nr 348/2018 pentru aprobarea regulilor de aplicare a sumelor forfetare pentru deplasări finanțate din Fondul pentru relații bilaterale și Fondul pentru asistență tehnică din cadrul mecanismelor financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021;](#)
 - [Hotărârea Consiliului Director al OP nr. 4/XI/SO-14.11.2019 privind aprobarea modalității de acordare și decontare a drepturilor aferente deplasării în altă localitate din țară sau din străinătate, la nivelul programului și proiectelor, în cadrul mecanismelor financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021;](#)
- [OUG 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare și HG 875/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora;](#)
- [HG 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale /corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în Anexa la OUG 66/2011, cu modificările și completările ulterioare.](#)
 - Manualul de Implementare a Proiectelor: <https://dezvoltare-locala.frds.ro/resurse/>

Materialele aferente programului sunt încărcate și pe pagina Programului: <https://dezvoltare-locala.frds.ro/resurse/>

Ghiduri adoptate de CMF/ MAEN în acord cu regulamentele aplicabile (Pentru mai multe detalii, utilizați următorul link:

https://eeagrants.org/resources?title=&field_resource_type_target_id=112&page=1

6. Lista indicativă a instituțiilor/ grupurilor de lucru ale Consiliului Europei și a altor programe relevante

- [Departamentul pentru Executarea Hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului](#)
- [Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței \(ECRI\)](#)
- [Comitetul European pentru prevenirea Torturii și a Tratatelor Inumane sau Degradante](#)
- [Grupul de Experți împotriva Violentei împotriva Femeilor și Violentei Domestice \(GREVIO\)](#)
- [Comitetul Consultativ pentru Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale](#)
- [Comitetul de Experți pentru Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Minoritare](#)
- [Comitetul pentru Drepturile Copilului](#)
- [Grupul de Experți în Acțiunea împotriva Traficului de Ființe Umane](#)
- Council of Europe [Programme on Human Rights Education for Legal Professionals \(HELP\)](#). The HELP [on-line platform](#) also includes courses in the Romanian language.

7. Lista indicativă a convențiilor și tratatelor cu privire la drepturile omului semnate și ratificate de România

- [Convenția europeană a drepturilor omului și protocoalele adiționale](#)
- [Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante](#)
- [Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice \(Convenția de la Istanbul\)](#)
- [Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale](#)
- [Carta Europeană a Limbilor regionale sau minoritare](#)
- [Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale \(Convenția de la Lanzarote\)](#)
- [Convenția ONU cu privire la drepturile copilului](#)
- [Convenția ONU cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități](#)